

2010.

Memoire 30

Visszatekintés az elmúlt 30 évre

Írta Német Gábor

A kiadvány szabadon terjeszthető.
Memoire 30
2010.09.01.

ELŐSZÓ

„Mikor pedig az egész nép megkeresztelkedett, Jézus is megkeresztelkedett . . . Maga Jézus egyébként mintegy harmincéves volt, amikor elkezdte munkáját...”

Lukács evangéliuma 3:21, 23

„Meggyőződésem az, hogy a férfi egészen különös tehetségtől eltekintve a 30. életéve előtt ne foglalkozzék nyilvánosan politikával. Ne tegye, mert eddig az életkorig csak egy általános világnézet alapját szerzi meg. ... Ellenkező esetben könnyen annak a veszélynek teszi ki magát, hogy álláspontján alapvető kérdésekben változtatnia kell, vagy pedig jobb meggyőződése ellenére egy általa már régen elvetett nézetet kell vállalnia.”

Adolf Hitler - Mein Kampf (Harcom)

Kedves Olvasó!

Ezt az iratot vallási hovatartozástól függetlenül minden olyan mély gondolkodású embernek szánom, akit érdekel az, hogy milyen élményeken mentem át egy olyan környezetben, amely példaértékű Jehova Tanújaként tekintett a családomra, és milyen fájdalmas utat tettem meg addig, mire rádöbrentem, hogy honnan is jövök valójában, milyen értékek formáltak eddig az életemet.

A könyv tanulságos lehet azon szülőknek is, akik minden áron szeretnék, hogy a gyermekük Jehova Tanúja legyen, és azoknak is, akik feltétel nélkül szeretik a gyermeküket és rájuk bízják, hogy mit kezdenek az életükkel. A könyv mondanivalóját nyugodtan el lehet vonatkoztatni a vallástól, úgy gondolom, hogy a helyzet hasonló lehet olyan családok esetében is, ahol a szülők mindenáron azt szeretnék, ha a gyermekük a saját gondolkodásmódjukat, értékrendjüket tudná magáénak.

A leírás műfaja: emlékirat (memoár). Gore Vidal amerikai író, a saját memoárjában így beszél a műfajról: „egy memoár arról szól, hogy a szerzője miként emlékszik vissza az életére, még az önéletrajz a történelemről szól, amihez sok kutatás és adat szükséges, amelyeket le kell

ellenőrizni.” Az emlékirat lényege az, hogy mit lehet tanulni egy ember életének egy bizonyos szakaszából, és nem az adott ember életének végkimenetele a lényeg.

Will Rogers amerikai cowboy, humorista vadnyugati módon nem köntörfalaz, hanem így adja vissza a lényeget: „A memoárokból leírjuk mind azt a sok jót, amit meg kellett volna tennünk, és kihagyjuk belőlük azokat a rossz dolgokat, amelyeket megtettünk.”

Az emlékiratban bemutatom a gyermekkoromat, azt, hogy milyen kihívásokat és élményeket jelentett a vallási hovatartozásom az iskolás éveim alatt, milyen hatások vezettek oda, hogy megkeresztelkedjek és Jehova Tanúja legyek, és bemutatom azt, hogy miként éltem az életemet egy kamerák által elzárt, kevesek által ismert különleges közösségben, a Tanúk magyarországi központjában, amit Isten házának, azaz Bételnek neveznek.

Külön fejezetet szánok az udvarlásom során lezajlott dráma bemutatásának, és annak, hogy miként éltem meg azt a megszámlálhatatlanul sok tanácsot, amit közelebbi-távolabbi rokonoktól, ismerősöktől kaptam, akik mind az „én saját érdekeimet figyelembe véve” akartak velem „jót” tenni és lebeszélni erről az egészről, amely édesapám szavaival élve, ha tovább folytatódik, „annak beláthatatlan következményei lesznek”.

Az élményeim leírásához Raymond Franz *Crisis of Conscience* (A lelkiismeret válsága [angolul]) című könyvének elolvasása után kaptam ihletet. Raymond több évtized teljes idejű szolgálatot tudott maga mögött misszionáriusként, majd Jehova Tanúi brooklyni főhivatala írói osztályának munkatársaként, és végül Jehova Tanúi vezető testületének tagjaként szolgált 9 évig, 1980-ig. 2010 júniusában távozott el az élők soraiból. Feleségem azt mondja, hogy miután elolvastam a könyvét – amiben a szerző szembeállítja a lelkiismeretét és a tényeket egy vallási szervezet tradicionális tanításaihoz és szervezeti eljárásaihoz való hűséggel – másabb, jobb ember lettem.

Igen, én is így gondolom. Jelenleg 30 éves vagyok, de közel 20 éve vívódom olyan kérdéseken, amelyekre soha eddig nem kaptam választ, és úgy érzem a könyv elolvasása segített helyre tenni. Kértem egy hosszú alagútból, amelyben eddig megtévesztő útmutatók és hamis fények közepette próbáltam meg a józanész szerint élni az életemet. Az emlékirat megírásával célom lezárni az életemnek ezt a fejezetét, levonni belőle a tanulságokat saját részemre, és továbblépni; a kiadásával pedig az a célom,

hogy azok a személyek, akik ismernek, és elolvassák a könyvet, választ kapjanak olyan kérdésekre, amelyeket eddig talán nem értettek velem kapcsolatban. Az pedig csak ráadás lenne, ha segítene más hasonló helyzetben lévő fiatalnak, és/vagy a szüleinek, hogy elkerüljék azokat a fájdalmakat, amelyeket nekem nem sikerült.

A következő fejezetek történeteit a legjobb emlékezetem szerint, tárgyilagosan próbálok meg leírni, nem az adott személyeket kiemelve, hanem inkább a helyzetek mondanivalóját hangsúlyozva. Ha az olvasók közül bárki olyasvalamit talál, ami nem fedti a valóságot, kérem, jelezze (e-mail: gabor.nemet@telefonica.net) és a legjobb tudásom szerint igyekezni fogok kijavítani a hibát.

Valószínűnek tartom, hogy többen a „szennyes kitergetésének” fogják nyilvánítani a könyvben található egyes részeket, mindemellett úgy gondolom, éppen pont az ilyen egyének, vagy vallásszervezetek nem ellenzik más személyek, vagy vallások „lehúzását”, sőt több esetben még széles körben terjesztik is azokat. Úgy gondolom, hogy a hitelesség miatt fontos, hogy több beszámolóban neveket is megemlítek, de szükségtelenül ezt egyszer sem teszem.

A fenti okok mellett egy másik nagyon fontos érv az emlékirat megírása mellett az, hogy szeretném, ha a lányunk Vanessa tisztában lenne édesapja múltjával, érzéseivel, élményeivel, és bízom benne, hogy értékeléssel fogja majd olvasni akkor, amikor az itt leírt kérdések foglalkoztatni kezdik.

Kellemes és hasznos olvasást kívánok!

A szerző

Tartalom

1. Kisgyerekkor.....	6
2. Iskolás évek, megkeresztelkedés	12
3. Bétel-szolgálat.....	37
4. Udvarlás	48
5. Házasságkötés után.....	56
6. Gran Canaria.....	61
7. Összegzés.....	66

1. Kisgyerekkor

1980 februárjában születtem Észak-kelet Magyarországon József és Júlia szerelmének első gyümölcseként. Édesapám egyke gyereként nőtt fel a közeli Nyírségben és elmondása szerint fiatal korától az élet értelmének keresése foglalkoztatta. Anyai nagymamája ugyan Jehova Tanúja volt, de szülei Gyula és Mária eleinte nem voltak tagjai a vallásnak, így a kis családjából elsőként, 17 évesen döntött a megkeresztelkedés mellett, ami kihatással volt a továbbtanulására is. Akkoriban Jehova Tanúi Magyarországon illegális szervezetként működtek, ezért bár jó tanuló volt, az orvosi pályán való továbbtanulását a középiskola igazgatója „államellenes nézetei” miatt nem javasolta. Így döntött hát a műszerész szakma elsajátítása mellett.

Édesanyám a bodrogi Semjénben született Zoltán és Juliska első lányaként, pár évvel később csatlakozott családjukhoz húga, Edit is. Anya születése óta Jehova Tanújaként nevelkedett, sőt már a nagyszülei – az én déd nagyszülei – is ismerték az „igazságot” (így utalnak a Tanúk egymás között a szervezet tanításaira) egészen az 1920-as évek közepétől.

A Bodrogköz egyébként Magyarországnak egyik olyan része, ahol Jehova Tanúi először gyökeresedtek meg nagyobb számban, Semjén községben például volt olyan időszak, amikor Jehova Tanúi aránya 1:10-hez volt a más vallás tagjaihoz viszonyítva. A fő utcában például 4 egymást követő házban éltek Tanúk. Én, a születésem után, ezen négy ház egyikébe kerültem újszülöttként.

Korai éveimről nem sok emlékem maradt fenn, de minden bizonnyal semmit sem nélkülöztem, hiszen a ház baromfiudvarán és a kertjében bőven akadt finomság, amit az anyuka és az újdonsült nagymama kétségkívül finoman el tudott készíteni, hogy Gáborkának ne maradjon üresen a kis pocakja. Az akkor 50 éves nagyapa is nagyon büszke volt a formás kisfiúra, aki az első unokája volt. Egy dolog hiányozhatott egyedül: az apai szeretet, fegyelem, hiszen édesapám mintegy 2 és fél évet töltött rács mögött a baracskai fogházban, mert akkoriban a fiatalembereknek kötelező volt pár év katonai szolgálat és ő ezt lelkiismereti okokból megtagadta.

Az akkori Tanú „fiúk” közül szinte minden katonai szolgálatra alkalmas fiatalember részt vett a „főiskolán”, ahogy a börtönre egymás között utaltak. Emlékszem, hogy később, amikor apa ismeretlen testvérekkel (Jehova Tanúi testvérek és testvérnőkként utalnak egymásra) találkozott,

szinte kihagyhatatlan téma volt, hogy ki melyik évben volt a „főiskolán”, és ki kivel volt együtt, aztán gyakran jöttek a különböző börtönös történetek. Apa például gyakran elmesélte ismerősöknek az egyik történetét, ami a vallási irodalom börtönbe csempészésével volt kapcsolatban.

Jól megszervezett rendszere volt az irodalom csempészetének, külső futárok egy előre egyeztetett időpontban hozták az irodalmat a börtön kerítéséhez, ahonnan a belső „ügyintézők” továbbították a cellákba, miután egy ideig földbe ázott tejeskannában tárolták őket. Minden a tervek szerint haladt az ominózus napon is, ám váratlanul egy őrkutyát állítottak szolgálatba éppen arra a kerítésszakaszra, ahol a szállítmány érkezése várható volt. Ha a kutya ugatni kezd, akkor az egész jól működő rendszer borul, és ezt a forgatókönyvet mindenképpen meg kellett akadályozni.

Apa akkoriban a börtönorvos mellett dolgozott, és azonnal értesült a helyzetről. Megkérték, hogy legyen szíves készíteni valami hatásos „kutyaeledelt” a helyzet kezelése érdekében. Apa sohase állt nagy állatbarát hírében, ezért gondolom nem okozott neki lelkiismeret furdalást a kérés teljesítése, így készített is egy célnak megfelelő kolbászt, aminek a belsejébe rendkívül sok nyugtatót tett.

Az akció során a kritikus időpont előtt a kéretlen őrkutya meg is kapta a „vacsoráját”, amit jóízűen teljesen el is fogyasztott. Azonnal elaludt, a szállítmány időben megérkezett, és minden a tervek szerint haladt. A kutya később felébredt ugyan a mély álmából, de sohase volt a régi, és használhatatlanná vált. A börtönőrök nem értették a helyzetet, nem tudták, hogy mi lett a kutyával, de sejtették, hogy valami „történt”. Apának sok más története is volt még a börtönből, de valahányszor megkérték, hogy mesélje el őket, mindig úgy érzetem, hogy valami miatt zavarban van, és kissé nehezebbre esik a kérést teljesíteni.

Nagyon pici voltam még a börtönös évek alatt ezért Gyula nagyapám elmeséléséből tudom csak a következő történetet. Nyírtelekről indultunk egy nagyon kora hajnali órában apát meglátogatni, a német nagyszülőkkel és anyával. Akkoriban egy piros kerekklámpás 1200-as Ladájuk volt, így azzal keltünk útra. Már közel jártunk Budapesthez az M3-as autópályán, de a hajnal még nagyon nem akart pirkadni. Teljes volt a sötétség.

A pályán haladva az újszerű autó egyszer csak szaggatni kezdett, majd leállt. Gyula nagyapa próbálta újra indítani, de nem sikerült. A sokszor elmesélt történetet általában így szokta folytatni: „Egyszer csak megszólal Gáborka a hátsó ülésről, hogy ’Duja Papa, húsd rá a megsivatót!’ Édes

gyermekem, gondoltam magamban erre a forró motorra, szivatóval ráindítani?! De azért megpróbáltam, és hát nem beindult!? Most képzeljétek el, Istenem, hát biztos valami dugulás lehetett” – szokta mondani. Gond nélkül célba értünk.

Nem tudom, hogy az ekkori látogatás során maradt meg bennem valami, vagy másik látogatás során, de a későbbiekben elmeséltem a családnak olyan emlékképeket, amelyek a börtönnel kapcsolatosak, és nem elmondásból tudom. Emlékeztem rá, hogy egy piros busz vitt minket a börtönbe és egy hosszú kerítés bal oldalán mentünk a busszal hosszan, majd jobbra kanyarodtunk ahol egy sorompó volt. A sorompón belül két épület volt és a bal oldali épületből sapkás egyforma ruhába öltözött emberek mentek szépen sorban a jobb oldali épületbe. Hát ennyire emlékeztem, de azt mondták a többiek, hogy amit elmondtam, az nagyjából egyezett a valósággal.

A Semjénben töltött első pár évemből nem emlékszek sok másra, Deák nagyapám mesélte, hogy egyszer elkóboroltam a kutyájukkal és nem tudták merre vagyok, mire egy távolabbi szomszéd hozott vissza. Azt mondta talált egy kisfiút egy kutyával és mintha a Deák Zolinak lenne az unokája, úgyhogy hazahozott. Előkerültem. Szokták még azt is mesélni, hogy kis háromkerekű biciklivel lebicikliztem a nagyapa pincéjébe, amit ő nyugodtan végignézett, mert ugye látta, hogy a pince felé tartok egyenesen, de nem gondolta, hogy le is akarok menni. Hát ezek szerint le akartam menni.

Ja, most jut még eszembe, hogy a börtönös évek alatt ért egy baleset, amikor is anya látogatóban volt Baracskán és egyedül maradtam otthon a nagyszülőkkal. A szomszéd testvér család tőlem egy évvel idősebb unokájával, a Zsoltival valahogy, valami miatt összetűzésbe kerültem és az eredmények azt mutatják, hogy én húztam a rövidebbet. Ugyanis amikor anyukám hazaért látogatóból, bekukkantott megnézni a kisfiát, aki mély álomban volt a kiságyában, de furcsa módon a nyár kellős közepén vastag sapka volt a fején. Anya kérdőre vonta a nagymamámat, aki röstellve bevallotta, hogy valami történt a baromfiudvaron, és Gáborka hanyatt esett és a fejét sikerült a félbevágott vashordó élébe beleütnie. Hát azon a helyen a mai napig nem nő haj a fejemen, de talán maradandó károsodás nélkül sikerült megúszni a fejsérülést. Se a karom, se a lában nem volt eddig soha eltörve, de a fejemet, azt azóta is, többször érte sérülés.

Miután apa szabadult a börtönből, a hatályos jogszabályok ellenére, a büntetett előélete mellett a Semjén melletti közigazgatási központban, Ricsén, sikerült kiváltania a kisiparosi engedélyt, így magánvállalkozóként

kezdett dolgozni. Röviddel a szabadulása után a 3 fős Német család Sárospatakra költözött a Határ utca 6. szám alá, egy kis régi parasztházba.

El tudom képzelni, hogy mennyire örülhettek a szüleim, hogy bár egyszerű körülmények között, de a szülőktől külön, önálló családként élhettünk, és a 2 és fél éves börtön után újra együtt lehettek, mint férj és feleség. Nem is kellett sokáig várni, anya hasa nőni kezdett, és 1984 szeptemberében, 4 és fél éves koromban megszületett a kishúgom Boglárka.

Jól emlékszem, hogy apa az egyik estén elmagyarázta, hogy anyával most el kell mennie a kórházba, és én egyedül leszek itthon egy darabig, de ne aggódjak, nem lesz semmi baj, nemsokára vissza fog jönni. Emlékszem, hogy akkoriban egy vegyes tüzelésű kályhával fűtöttünk a szobában, aminek az elején üvegcsíkok voltak, és ahogy apa lekapcsolta a villanyt a tűz megnyugtató vörös csóvákat festett a falra, teljes biztonságban érzetem magam. Elmondása szerint, amikor a szülés után hajnalban hazaért, ugyanolyan békésen aludtam, mint amikor otthagytam.

Apa akkoriban órák és háztartási gépek javításával foglalkozott, a ház mögött volt egy kis műhelye. Anya mindig is otthon volt, a háztartásban dolgozott, arra emlékszek, hogy egyszer apa azt mondta, hogy ő, amikor iskolába járt sohasem ehetett otthon, mindig ebédlőben kellett ennie, és azt szerette volna, hogy a gyermekeinek jobb dolga legyen. Hát az is lett, mert sohasem kellett az iskolai menzán étkeznünk, hanem iskola után otthon várt a finom házi koszt.

A kisházunk 3 fő helyiségből állt, volt egy úgynevezett első szoba, mögötte volt a konyha, amiből nyílt egyik oldalra az előszoba a másik oldalra pedig a fürdőszoba, és hátul volt a „hátsó szoba”, amit a kishúgom érkezése után lomtárolóból szobának alakítottunk. A hátsó szobát, ha jól emlékszem eleinte egy nagy, csúnya nem túl jó kályhával fűtöttük, majd később az első szobában lévő kályhához hasonló üveges elejű, folyton égő kályha vette át a helyét. Este, ha megraktuk és lezártuk, reggelig égett benne a tűz.

Azért írok a kályháról, mert a hátsó szobában éjszaka gyakran féltem. A tűz éjszakai fényjátéka a sötét hátsó szoba falán nem volt megnyugtató számomra, és ráadásul a szülők is oly messze voltak az első szobában. Emlékszem, hogy gyakran annyira úrrá lett rajtam a félelem, hogy csendesen kisomfordáltam a szobából, át a konyhán és belopakodtam az első szobába, ahol anyáék aludtak egy kihúzható ágyon. Általában alulról bebújtam közéjük, és ott teljes biztonságban éreztem magam. Volt, hogy fel sem ébredtek, csak reggel vették észre, hogy ott vagyok. De jó is volt ott ébredni! Tudtam azonban, hogy nincs ínyükre az, hogy én rendszeresen

hozzájuk járok aludni. Ezért gyakran hosszú-hosszú ideig ott vártam az ajtójuk előtt, mert a hátsó szobában féltem, de hozzájuk is féltem bemenni.

Különösen akkor féltem, amikor egy rendszeresen visszatérő rémálmom után riadtam fel a sötét éjszaka kellős közepén. Ez az álom újra és újra visszatért mialatt a hátsó szobában volt az alvóhelyem. Azt álmodtam, hogy valaki becsenget, és ez már önmagában rémisztő volt az éjszaka közepén. Valami miatt én mentem mindig kinyitni az előszobaajtót, ami pontosan a kiskapuval volt szemben. Amikor kinyitottam az ajtót egy fényes, félelmetes nehezen azonosítható alakot láttam a kapuban, és kivétel nélkül mindig önkéntelenül ordítani kezdtem, amint megláttam.

Ez az álom rendszeresen visszatért, és egy idő után már előre tudtam, hogy mi fog történni, és már szinte akkor ordítani kezdtem, mikor meghallottam a csengetést, de valami miatt bár nagyon nem akartam, mindig erőt vettem magamon, és kinyitottam az ajtót. Újra csak a jól ismert, furcsa, félelmetes, nehezen azonosítható fényes alak volt ott. Újra meg újra. Ez a rémálom akkor ért véget, amikor 11 éves koromban leromboltuk a kisházunkat és a helyére egy teljesen újat építettünk. Nem tudom, hogy esetleg a régi ház korábbi lakói által lomtárolónak használt hátsó szobába valamelyik zugában, kályhacsövében nem húzta-e meg magát valamilyen démoni tárgy. Mindenesre a rémálmok megszűntek az új házban.

Arra emlékszem még ebből a korszakból, bár lehet, hogy az később volt, hogy Német mamától kaptam egy nagyon jó gokartot, ami igen jól működött hosszú ideig. Sőt ha levettük a kerekeiről a gumi futófelületet, akkor jól lehetett vele farolgatni, mert a műanyag jól csúszott a betonon.

Aztán jött a kötelező óvodai nagycsoport. Szilva volt a jelem. Az első nap nagyon sírtam, amikor a szülők elindultak a lépcsőn lefelé. Azonnal visszafordultak és akkor megnyugodtam. Nem nagyon volt ínyemre az óvoda, de nem is voltak olyan túl rossz meghatározó élményeim. Az óvoda a busz és vasúti pályaudvar mellett volt, egy öregek otthonával szemben. Emlékszem, hogy tavasszal egyre többet játszottunk az óvoda udvarán és örültem, hogy jön a nyári szünet.

1986 nyarán az első osztály előtti nyári szünetben volt egy kalandos utunk Bécsbe, anyával és Editkével mentünk hármásban. Elvégre kellett egy 6 éves férfiember is a két csaj mellé! Apa nem tudott jönni, mert a büntetett előélete miatt nem kaphatott még útlevelet, úgyhogy otthonmaradt Bogikával. Végeláthatatlanul hosszúnak tűnt az út Bécsig a Trabant hátsó ülésén, ahol a kis méretem miatt nem lehetett panaszom a szűk helyre. Ha jól emlékszem az volt az első magyar nyelven is megtartott kongresszus

Bécsben, de nem sok mindenre emlékszem a drámán, és a „jégfagyin” kívül. Ez utóbbit akkor ettem először, nagyon jól esett a rekkenő hőségben, de volt ott dobozos kóla, banán, meg minden finomság is, amit a magyarok ingyen osztott jegyek ellenében kaphattak meg. Ja igen, a cigándi Kiss Gyuszi testvér megszólalt, hogy a fehér rövidnadrágom koszos. Igaza volt, de rosszul esett. Minden különösebb baj nélkül megúsztuk a nagy utat, és hazaértünk a „nyugati” ajándékokkal. Ezzel lezáródtak az iskola előtti éveim.

2. Iskolás évek, megkeresztelkedés

1986-ban kezdtem el az alsó tagozatos éveimet a sárospataki Esze Tamás Általános Iskola Várkerthez közeli épületében az úgynevezett „Kiseszében”. Meglehetősen más légkör uralkodott az iskolában, mint az óvodában, furcsa volt minden. Egyedül a szomszéd Marika nénit láttam néha szünetekben, aki ott volt tanítónő, de engem nem tanított. Ő is olyan furcsán nézett rám, visszaköszönt ugyan, de nem valami kedvesen.

Arra tanítottak otthon, hogy verekedni nem szabad, és én igyekeztem is így viselkedni, de egyszer valami miatt nekem jött egy tőlem picit idősebb cigánylány és megvert. Én védekezés nélkül tűrtem, de nagyon rosszul esett, és megalázva éreztem magam. Nem értettem, hogy miért nem szabad megvédenem magamat.

Egy másik kellemetlen élményre is emlékszek, az egyik órán az állatokról beszéltünk. Általában nem nagyon jelentkeztem az órákon, mert zavarban éreztem magam, úgy tűnt minden más gyerek tudja, hogy mit csinál, tudja, hogy szünetekben hová kell menni, én meg mint egy idegen vagyok ott, nincsenek barátaim, csapongok jobbra-balra, és mintha a többiek kerültek is volna egy kicsit.

Na mindegy – gondoltam magamban – erőt veszek magamon, és amikor a tanító néni megkérdezte, hogy hol van a háziegér élőhelye, úgy gondoltam, eljött az én időm, és feltettem a kezemet. „Tessék Gábor” – jött a válasz. „Hol él a háziegér?” Gáborka jól végiggondolta a választ, és mivel egeret szabadban sohase látott csak a házban, és mivel „háziegerről” van szó, határozottan így válaszolt: „A házban”. Erre az egész osztály nevetésben tört ki, még a tanítónő is nevetett, hogy hogyan is lehet ekkora hülyeséget mondani. „A háziegér a mezőn él Gábor” – jött a válasz. Jól van gondoltam, akkor miért nem nevezik „mezeiegérnek”? Na mindegy, erőt vettem magamon és újra csak kinevettek, zavarba hoztak.

Nem az én világom volt. Minden nap csak azt vártam, hogy mikor lesz vége. Az egészben az volt a jó, hogy apa akkoriban a város közepén bérelt egy műhelyt, ami nagyon közel volt az iskolához. Így iskola után egyből oda tudtam menni, a műhelyben pedig jó hangulat volt mindig. Ott volt Deák Csaba, együtt dolgoztak apával, általában szólt a zene, jöttek-mentek az ügyfelek, nevettek. Mindig örültek, amikor megérkeztem az iskolából, szívesen láttak, jó érzés volt, hogy itt nem gúnyolódnak velem.

Végeláthatatlanul hosszú idő volt, mire letelt az első tanév. Mint utólag megtudtam azért kerültem ilyen „szedett-vedett” osztályba, mert Jehova Tanúja család gyereke voltam, és nem vettek fel jobb iskolába. Nem baj, végre eljött a nyári szünet, ami kisgyerekfejjel a tanévhez hasonlóan igen hosszúnak tűnt.

Az alsó tagozat második osztálya jelentős változást hozott a kisdíák életemben. Apáék ugyanis – gondolom amiatt, hogy ne kelljen újra végigszenvedni egy évet a szedett-vedett osztályban – a szomszédos Hercegkút nevű sváb település iskolájának második osztályába írtak be. A település igazi sváb falu volt, egy hosszú fő utcából, a Petőfi utcából állt, aminek az egyik végét felvégnek a másik végét alvégnek nevezték. Tiszta, rendezett település volt, egyetlen egy roma cigány család sem lakott ott, az emberek jólétben éltek, mindenkinek volt szőlője, és minden házhoz tartozott egy pince is.

Az 5 kilométeres utat minden reggel busszal tettem meg, az állomásra apáék mindig kivittek. Nagyon élveztem, ahogy a vezető a hatalmas buszt vezeti, néztem, hogy hogyan kormányoz, hogyan fékez, hogyan vált sebességet, szinte ittam magamba minden mozdulatát. Emlékszem, általában nyikorgott a régi sárga Ikarus buszok rugós vezetőülése, sőt gyakran a sebváltó is, már amikor bevette a sebességet. Kívülről ismertem az összes vezetőt, általában egy alacsony szétcigizett fejű, ráncos arcú sofőr volt, akinek nem ért le a lába és úgy fékezett, hogy a cipője hegyével éppen elérte a fékpedál tetejét. Nem volt túl szimpatikus, Ráskusnak neveztem el.

A hercegkúti iskolában csak alsó tagozat volt, és az 1,3 valamint a 2,4 osztályoknak összevontan tartották az órákat. Voltak aktív és önálló órák, a tanárnő az aktív csoportnak tartotta az órát, az önálló csoport pedig feladatokat oldott meg. Általában nem éreztem magam rosszul az iskolában, a buszozást élveztem, egyedül az volt furcsa, hogy amikor megérkeztem a hercegkúti buszmegállóba egy csomó felső tagozatos diák várt már ott, akik az én buszommal mentek be Sárospatakra, mivel a faluban nem volt felső tagozat.

Az volt furcsa érzés, hogy Gáborka egyedül kibuszozik Hercegkútra, onnan meg ugyanazzal a járáttal 30-40 gyerek bebuszozik Sárospatakra, akik integetnek nekem, és nevetnek, amikor megérkezem. Ez így normális? Furcsán néztek rám, mint valami csodabogárra. A szüleim azzal indokolták a helyzetet, hogy szeretnék, ha nyelvet tanulnék és erre akkoriban csakis Hercegkúton volt lehetőség, mivel sváb falu volt. Ez indokolta a helyzetet. Jól van gondoltam magamban, nem bánom.

Csodabogár voltam az biztos. Nem vehettem részt egyetlen ünnepen sem, mert minden ünnepnek pogány eredete van, és ilyesmi nem tetszene Jehovának – hangzott az ismerős érvelés. Hát, ha Jehovának nem tetszik, akkor az nekem se tetszik, ezt így teljesen el tudtam fogadni. Felnőtt fejjel azonban furcsa, hogy az izraeliták élete – akik a Biblia szerint egy ideig Isten választott népe voltak – tele volt különféle ünnepekkel.

Volt egy nagyon jó élményem is, amire a mai napig emlékszem és ez is a csodabogársággal van összefüggésben. Általában lenéztek és kigúnyoltak a gyerekek amiatt, hogy semmiben sem veszek részt, nem vagyok kisdobos és úttörő. Ám az egyik ünnepségen fordult a kocka. Szerintem már negyedikes lehettem, amikor is az iskolaudvaron volt valamilyen ünnepség, amiben mindenki részt vett, csak én nem, szokás szerint félre állítva néztem az eseményeket. Az egyik tanító bácsi hirtelen odajött hozzám, és megkért, hogy legyek már szíves kezelni az erősítőt és a lemezjátszót, ha már úgylis ott állok tétlenül, így ő jobban ki tudja venni a részét az ünnepélyből.

Nekem se kellett több, azonnal elvállaltam a feladatot, nem állt tőlem messze a dolog. Az ünnepség szépen zajlott, a tanító bácsi rám nézett, bólintott, én bekapcsoltam a zenét. Újabb jelzésénél kikapcsoltam. Nagyon szépen ment minden, a gyerekek pedig, akik sorban álltak az ünnepségen sárgultak az irigységtől, hogy micsoda jó dolgom van nekem. Utána sorba jöttek oda hozzám a fiúk, hogy hú, de jó lehetett nekem, és honnan tudtam, hogy hogyan kell kezelni az erősítőt. Hát tudtam, apukám ilyesmivel foglalkozott. Ez nagyon jó érzés volt. Végre jó irányban ülhettem a lovon! De sajnos ez volt a ritkábbik helyzet.

Rendszeresen kínos helyzetbe kerültem, amikor szóba került, hogy hol dolgozik anyukám. A kapitalista világban elismert helyzet, ha az anyukának nem kell dolgoznia, de akkoriban még a szocialista világ utolsó leheleteinek az idejét éltük, ahol a munkakerülés büntetendő cselekmény volt. Újabb furcsaság a csodabogár Gáborkával kapcsolatban. Na és a karácsony egy újabb rendszeres lelki trauma volt. „És te mit kaptál karácsonyra?” – jött a kérdés az osztálytársaktól.

Gyakran próbáltam elterelni a szót, vagy nem meghallani a kérdést, de ha ez nem sikerült, akkor ezt mondtam halk hangon: „Hát, mi nem ünnepeljük a karácsonyt”. „Hogyhogy nem, azt mindenki ünnepli! Képzeld, én ezt meg ezt kaptam, tök jó”. De ez még csak a kisebbik kellemetlenség, a nagyon kellemetlen az volt, amikor az órán a tanárnő kérdezte végig mindegyikünkötől, hogy ki mit kapott karácsonyra, és az egész osztály előtt kellett elmondani, hogy „mi nem”.

Jól van gondolhatjuk, ezt a helyzetet már nem lehet tetőzni. Dehogynem. Gáborka továbbra is csodabogár maradt. Egyre nagyobb. Eljött a hétfő reggel, és miről beszéltek a gyerekek? Hú, láttátok a szombat esti filmet? Tök jó Piedone, vagy Stallone film volt, te is láttad Gábor? „Nekünk nincs tévénk” – válaszolta Gáborka egyre fokozódó gyomorgörcsessel. Az rendben, hogy Jehova nem szereti az ünnepeket, értem. Én sem szeretem. Az is rendben, hogy Jézus nem karácsonykor született, de attól függetlenül miért nem kaphatunk ajándékokat? Ezt már nem teljesen értem. De a TV-vel mi a baj? Azt se szereti Jehova? Nekünk semmit sem szabad? Ez így jó? Kinek jó ez? Nekem nem jó így.

A TV-vel kapcsolatban arra emlékszem, hogy egyszer Nyírtelken voltunk a Német nagyszülőknél, akik adni akartak nekünk egy TV-t, amit apa heves tiltakozások mellett nem fogadott el. Mindannyian szeretttük volna, ha lenne TV-nk, de nem lehetett. A nagyszülők azt hitték, azért nincs TV-nk, mert nincs rá pénzünk. Tény, hogy nem túl sok pénzünk volt akkoriban, de nem ez volt az oka. „A TV az egyszemű hipnotizőr, Sátán ilyen módon akar manipulálni bennünket” – jött a válasz a családfőtől. Igaza is volt.

Ok, Gáborka nem ünnepli az ünnepeket, se születésnap, se névnap, karácsonyra nem kap ajándékot, és szegényeknek TV-jük sincs. Jól van, gondolhatjuk, ezt a helyzetet már nem lehet tetőzni. Dehogynem. Gáborka továbbra is csodabogár maradt. Egyre nagyobb. Elég volt, hogy levetkőzzünk testnevelésóra előtt és kiessen a zsebemből az otthoni kulcscsomó. „Ez meg mi?” – kérdezik nevetve a többiek. „Ez a kulcs mit nyit?” „Hát ez nyitja a kiskaput, ez pedig a bejárati ajtót” – mondtam kételkedve, hogy ugyan ezzel mi bajuk lehet. „Nektek még ilyen régi kulcsotok van?” – kérdezik, és büszkén előveszik az ő kis biztonsági zárt nyitó kulcsaikat, mondván, hogy ők már rég lecserélték ezeket a régi zárat, új biztonsági zárra, és hogy ilyen kulccsal csak a kamrát zárják a hátsó udvarban.

A sírás környékezett, de nem mertem sírni. Miért van az, hogy velem mindenkinek baja van? Ok, hogy nem ünnepeljük az ünnepeket, de miért kell kis vacak házban lakni? Miért piszkál mindenki? Miért nevetnek rajtam a többiek? Olyan jó lenne közjük tartozni. Miért kell nekem kijárni ebbe a faluba? Miért csinálom én mindig mindent máshogy, mint a többiek? Még anyukám se dolgozik. És ráadásul TV-nk sincs! Mire jó ez? „Tudod Gáborkám, mi nem vagyunk része a világnak?” – jött a válasz. „A világ gyűlölni fog minket, ezt már Jézus is megmondta, és ez bizonyítja, hogy mi az Ő követői vagyunk. Jehova ezt várja el tőlünk” – jött az ellentmondást nem tűrő válasz. Hát jól van, nem tudok mit tenni – gondoltam.

Ahogy írtam, jobban éreztem magam Hercegekúton, mint az első osztályban, de az egész hangulatra rányomta a bélyegét az, hogy „Jehova mit vár el tőlünk”. Így telt el az alsó tagozat, 4. év végén volt egy kis ballagás, az ötödik évet már Sárospatakon folytattam tovább. Ballagásra egy nagyon szép piros, nagykerékű, távirányítású Mitsubishi terepjárót kaptam a Német nagyszülőktől. Úgyhogy való igaz, 4-8 évente ha nem is karácsonyra, de ballagásra Jehova Tanúja kisgyerekként is kaptam ajándékokat.

Na jó, máskor is kaptam, biztos. Egy nagyon jó élményem van, ezekben a kisiskolás években lehetett, hogy apával elmentünk kettesben a helyi játékboltba játékot vásárolni. Ritka élmény az ilyesmi. Már nem emlékszem, hogy mit vettünk, de alapos nézelődés után két szép játékot szemeltem ki magamnak, nagyon tetszett mind a kettő. Apa kérdezte, hogy melyiket szeretném, ha megvennék, de nem tudtam dönteni és azt mondtam, hogy „hát én szeretném, ha mind a kettőt megvennék”. „Jól, van megvesszük” – felelte. Teljesen le voltam döbbenve, mert nem ilyen választ vártam, de nagyon jól eset, és azóta se felejttem el. Nagyon megbecsültem, és vigyáztam mind a két játékra.

1989 nyarán egy nagy nyugat-európai körutazást tettünk, ha jól emlékszem, akkor kapta meg apa először az útlevelet, amivel nyugatra is lehetett utazni, és ki akarta használni. Akkoriban vettünk egy új Skoda 105L típusú kocsit, amivel a szülők neki mertek vágni a nagy útnak, Ausztria, Svájc, Németország, mind sorra kerültek. Rengeteg gyönyörű helyet láttunk, sok élménnyel gazdagodtunk, bár rányomta az utazásra a bélyegét az, hogy alig volt pénzünk, és előfordult, hogy már a fejem fáj az éhségtől. Szó szerint. Na akkor bementünk egy boltba és kértünk zsemlét felvágottal. A boltos minden egyes zsemlébe kb. 8 db felvágottat tett bele, mire apáék teljesen elszörnyülködtek, hogy mire jó ez a pazarlás. Ki is szedtük a zsemléből a sok felvágottat, és a maradék száraz fekete kenyérral fogyasztottuk el. Érdekes módon megszűnt a fejfájásom.

Mindenképpen nagyon örültem az utazásnak, de elgondolkodtatott az, hogy a szép helyek mellett vannak szép éttermek, az autópálya pihenőkben is jó étkezők vannak, és az emberek sokkal jobb kocsikkal közlekednek, mint mi. Sőt bemennek, és étteremben esznek. Vagy isznak egy kávét, ha jól esik. Vagy esznek egy fagyit. Nekünk ilyesmire nem nagyon futotta. Jó az utazás során egyszer vettünk 2x1 gombóc fagyit, meg Lichtensteinben ittunk Coca-colát egy étteremben. De jó is volt! Nagyon jó volt!

Irgyeltem azokat az embereket, akik megtehettek olyan dolgokat, amiről én úgy gondoltam, hogy alapvető dolgok lennének. Fájt belülről, hogy a nyugat-európai emberhez képest szegények vagyunk. Ugyanakkor sok ismerős gyerek el sem jutott olyan helyekre, mint mi, ezzel is tisztában voltam. Érdekes élmények, vegyes érzések.

Érdemes még megemlíteni apa szervezet iránti odaadásának a mértékét, ami a németországi utazásunk alatt is erősen megnyilvánult. Mindenképpen meg kellett látogatni a seltersi nyomdaüzemet, ilyenkor nem számított se a távolság, se az üzemanyag fogyasztás, de egy puszta látogatás nem volt elég, szó szerint bekuncsorogta magát, hogy ott aludhassunk. Mai fejjel tudom, hogy ehhez nem kis arc kellett, de akkor gyerekfejjel nem fogtam fel.

Hulla fáradtan, nagy kerülő után érkeztünk oda, és sikerült elintéznie, hogy kapjunk egy szobát. Aznap este összejövétel volt a Bétel Királyságtérképében, és természetesen az egész családnak kötelezően részt kellett vennie, 45 perces nyilvános előadás, utána pedig egy órás Örtoronytanulmányozás. Alig bírtuk ki, de apa szemmel láthatóan nagyon élvezte, még hozzá is szólt a tört német tudásával, mire nagyon szépen megdicsérték. Hát ilyen élmények értek a nyári szünetben.

A felső tagozat 5-ik osztályát a sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola Gyakorló Általános Iskolájában kezdtem, immáron kezdtem nagyobb fiúcska lenni, így túl az első X-en. Emlékszem egy izgatott utazásra Semjénből hazafelé, amikor is a szülők közölték velünk, hogy jövő tavasszal építkezni fogunk. Teljesen leromboljuk a régi kisházat és egy szép, teljesen új házat építünk a helyére. Másik sorsdöntő fordulat is bekövetkezett, anya hasa újra gömbölyödni kezdett, és decemberre vártuk az új családtag érkezését, de akkor még nem tudtuk, hogy Sárika, vagy Ábel személyében köszönhetjük az új tagot.

Emlékszem, hogy lázas készülődés előzte meg a tavaszi építkezés elkezdését, az anyagbeszerzés már jóval korábban elkezdődött, és a ház mögötti terület egyre jobban kezdett megtelni építőanyagokkal. Az új családtag budapesti születése is egybe volt kötve anyagbeszerzéssel. Akkoriban még nem volt telefon a lakásban, távirat formájában lehetett üzeni, vagy utcai telefont lehetett használni. Deák nagymamával maradtunk otthon, mialatt a szülők Pesten voltak és Német nagyapától kaptuk a hírt, hogy megszületett Sárika, úgyhogy a húgom, Bobka járt jól – gondoltuk – mert én fiút, ő pedig lányt szeretett volna.

Pár nap múlva meg is érkezett a jövevény még a kisházba, de sajnos a kishúgomnak csalódnia kellett, mert kiderült, hogy a kisbaba fiú lett, úgyhogy Sárikát gyorsan el kell felejteni és meg kell barátkozni Ábellel. Hát szó, ami szó, az első napokban elég furcsa feje volt a túlsúllyal született kisbabának, de úgy egy hét elteltével kezdett igen formás, szerethető kisbaba lenni. Nagyon megszerettünk, én különösen.

Ahogy elérkezett a tavasz elköltöztünk a kisházból Editke lakótelepi lakásába, és elkezdődött az építkezés. Az ütemterv szerint augusztusra el kellett készülnie a háznak, és sikerült is befejezni. Eleinte elsősorban csak megfigyelőként vettem részt a munkálatokban, majd egyre többet dolgoztam. Nagy sürgés-forgás volt, sokan segítettek a házépítésben és jól haladt a munka. Emlékszem a vége felé volt olyan, hogy egyedül betonoztam, megkevertem a betont, beletettem a talicskába, felvittem emelővel az emeletre és bedolgoztam. Mostani fejjel már nem biztos, hogy megcsináltam volna olyan vakmerőségeket, mint egyedül vinni 11 éves gyerekként 50 kilós cementes zsákokat. Nem kellett volna ilyesmit tennem, de jól esett, hogy megdicsértek, hogy a munkám majdnem felért egy felnőtt ember munkájával. Jól esett a kemény munka.

Az építkezés vége felé lehetett, amikor egyszer apa nagyon megvert Bobkát is és engem is, és sajnos a mai napig nem tudom, hogy mi volt az oka. Igazságtalannak éreztem, mert erőn felül próbáltam kivenni a részemet a munkálatokból, és ha még csináltam is valami hülyeséget (de sem akkor, sem most nem tudom, hogy mit), az igyekezetet értékelhette volna, de mindegy, biztos ki volt merülve az építkezés végére, nem volt tragikus a dolog. Csak jól esett volna egy kis dicséret, ehelyett brutális verést kaptam. Egyébként általában tudtam, hogy miért kapok büntetést, és általában következetes is volt a fenyítés.

Jól emlékszem, hogy még elég kicsi voltam és a kis zöld biciklimről már leszereltük a pótkereket; meg volt határozva, hogy a ház előtt balra a sarokig biciklizhettem a járdán, jobbra pedig Emil bácsiék kerítése végéig. Ez elég is volt és nem is akartam tovább biciklizni, meg mondta is apa, hogy ki fogok kapni, ha tovább megyek. Nem is volt ezzel gond, mígnem az egyik napon az egyik szomszéd gyerek arra tévedt, és mondta, hogy menjünk egy kicsit tovább. Én vonakodtam, de végül belementem. Tovább bicikliztünk, és miután visszafordultunk, kit látok a kapunk előtt állni? Sose láttam azelőtt, hogy apa figyelt volna, de akkor pont ott termett. Lebuktam. Természetesen kikaptam.

Szóval az 5. és 6. osztály közötti nyári szünet kemény munkával telt el, és mire újra iskolába kellett menni, már nem a régi nagy kulcsokat kellett

magammal vinni, hanem a város egyik legszebb, legújabb házának a kulcsát! Nagyon jó érzés volt, önbizalommal töltött el, amire olyan nagy szükségem volt. Ráadásul a sok munkában jól meg is erősödtem, és úgy érzetem, hogy a legtöbb osztálytársamtól erősebb is vagyok fizikailag. Ez be is bizonyosodott, amikor is az iskola szervezett egy sport napot, aminek a részeként volt egy Szkander bajnokság is. 6-odikos voltam, de mindenkit sikerült lenyomni a 6. évfolyamban, sőt a 7-ben is, egyedül néhány 8-ikos fiúval nem bírtam el, de akkor is hősnek nyilvánítottak. Ez is jól esett a sok megaláztatás miatt, amit Jehova Tanúja gyerekként kellett átélnem.

A fizikai erőmmel sohase éltem vissza. Nem verekedtem, mondjuk nem is tudtam, de biztos meg tudtam volna tanulni a fortélyokat. Szkanderezni azt szerettem, de egy idő után senkinek se volt kedve kiállni ellenem. Egyszer használtam az erőmet, akkor is úgy gondolom, nem visszaéltem vele, hanem visszább hangoltam egy nagyszájú gyereket. Lekvárnak hívták, egy osztállyal járt felettünk, és állandóan a hős történeteit mesélte, meg hogy a testvéreivel ők képesek lennének egész Sárospatakot lekaszabolni. Ők egy hadsereg ellen is kiállnának, és senki se maradna élve – mondogatta. Nagyon unszimpatikus gyerek volt, és senki sem szerette igazán, de a nagy hangja miatt nem mertek visszaszólni neki. Úgy vettem észre engem azért került egy kicsit, de mivel nekem nem volt nagy hangom egy idő után engem is kezdett kószolgatni.

Eleinte lerendeztem annyival, hogy hagyjál már békén és ez egy darabig működött is. De nem akarta abbahagyni, egyre több mindent megengedett magának. Egyszer már becsengettek szünetről és mentünk az osztály felé, és újra belém kötött. Kb. 10-12-en voltak körülöttünk és nekem jött, már nem tudom milyen alibivel. Ekkor betelt a pohár, de nem megütöttem, hanem teljes erőmből ellöktem magamtól, hogy hagyjon már békén. A gyerek három-négy lépést tett meg hátrafelé, míg végül a sarka beleakadt a nyitott beépített szekrény küszöbébe, és nagy koppanás mellett hanyatt beesett a kabátok, táskák közé. Teljes volt a megaláztatása, a „nézőközönség” éljenzett és azt kiabálta, hogy „úgy kell neki”. A gyerek felállt, és szó nélkül, lógó orral az osztályterme felé kullogott. Ezt követően az egész osztályomat békén hagyta egy darabig, de utána csak újra kezdte a „mesterségét”.

Ahogy idősebb lettem, úgy gondolom, egyre több önbizalmam lett hála a testi erőmnek, a szép házunknak, és talán annak, hogy kicsit több pénzünk lett. A felső tagozatos éveim alatt volt egy olyan időszak, amikor nagyon népszerű voltam a társaim körében. Minden évben megrendezésre került a diáknap, amikor is a diákok vették át a tanárok helyét, és aznap diák

igazgató vezette az iskolát. A diákigazgatót szavazással választották meg és az osztályom minden áron azt akarta, hogy induljak, mondták, hogy ők teljes mértékben támogatni fognak, meg tudnám nyerni a diák választásokat.

Nagyon jó érzés volt ez a mértékű támogatás, és szívesen indultam is volna, de édesapám biblián és kiadványokon alapuló „tanácsot” adott, és saját magam beláttam, hogy mennyire helytelen dolog is lenne indulni. Olyannyira népszerű voltam a lányok körében is, hogy amikor betegség miatt (pár tizeddel 37 Celsius fok fölötti „lázal”) hosszabb ideig hiányoztam és bementem az iskolába a kishúgomért, aki szintén oda járt, a lányok észrevettek a földszinti sarokban, és kiáltozni kezdtek, hogy „itt van Gábor” majd csapatostól lejöttek, és érdeklődtek a hogylétem felől. Ez nagyon jól esett, már-már zavarba is jöttem, hogy minek köszönhető ez a népszerűség.

Iskolába járni és tanulni egyébként nem szerettem. Nagyon örültem a betegszabadságnak, és iskolás éveim végére már sikerült is kifejleszteni a leghatékonyabb módját annak, hogy a lázmérő a kért testhőmérsékletet mutassa. A kutatás+fejlesztés program elég szerencsétlenül indult még kisiskolás koromban, amikor úgy próbáltam a higanyos lázmérőt feljebb „csavarni”, hogy nekinyomtam a kályhaüvegnek. A lázmérő pár pillanat alatt szétrobbant. Amikor be kellett számolni a történeletről, azt mondtam a szülőknél, hogy a lázmérő leesett és szét tört, de valahogy apa kiderítette az igazságot és a hazugságért kikaptam.

Aztán próbálkoztam a „feldörzsölős” módszerrel, ami működött, de ha figyeltek, akkor nehéz volt feltűnés nélkül feldörzsölni a paplan alatt. Ezután jött a végső, jól működő megoldás: látványosan „leráztam” a lázmérőt, ami véletlenül fordítva volt, és a higanyszál felfelé rázódott. Előfordult, hogy túl magasra ment, vagy két részre szakadt a higanyszál, de sebaj, ekkor már rendesen tartva szó szerint lefelé rázva be lehetett állítani a „megfelelő” értéket, úgy kb. 37,5 az még hihető, de elég magas, hogy ne kelljen iskolába menni. Ilyen módon ki lehetett tolni pár nappal a betegszabadságot.

A felső tagozatban egyébként volt egy Jehova Tanúja osztálytársam Jánoky Eszter. Ám az ő szülei például elengedték őt osztálykirándulásokra, engem viszont nem. Ő több mindent megtehetett, és ebből voltak is bonyodalmak, mert amikor az osztályfőnököm kérdőre vont, hogy ezt, vagy azt miért nem teszem meg, akkor azt mondta, hogy Eszter is Jehova Tanúja, ő neki mégis meg lehet tenni.

Volt egy emlékezetes alkalom, amikor az osztályban el kellett énekelni a himnuszt az osztályfőnök kérésére. Felálltunk és hátramentünk az osztályterembe, de én tudtam, hogy nekünk nem szabad énekelni. Úgy tanultuk, hogy felállni szabad, de énekelni nem, ezért igyekeztem mindent megtenni, amit lehetett. El is kezdődött az éneklés, de én nem énekeltem. Az osztályfőnököm erre mérgesen rám kiáltott, hogy „Gábor, nyisd már ki a szádat!”

Gyorsan átgondoltam, hogy a szám kinyitása, vajon elfogadható-e még, és úgy döntöttem, hogy ha nem éneklek, akkor akár a számat is kinyithatom. Ki is nyitottam a kérésnek megfelelően. Az osztályfőnök erre leállította az éneklést, és elkezdett rám kiabálni, hogy mennyire tiszteleten vagyok. Utólag végiggondolva el is hiszem, hogy így érzett, de akkor a pillanat hevében tényleg a lehető legjobb indulat vezérelt, hogy a legtöbb kérésének eleget tegyek. Szóval azért akadt bőven továbbra is hátrányos megkülönböztetés és csodabogárság.

Ez időben volt, hogy apát megbízta a szervezet azzal a feladattal, hogy sajtóképviselő legyen, és tartsa a kapcsolatot a helyi médiával, számoljon be nekik olyan helyi eseményekről, ami érdekes lehet számukra. Igen ám, de hogyan lehet ilyen feladatnak eleget tenni, úgy, hogy nincs otthon TV? Azon nyomban beszerzésre került hát egy kis képernyős, de akkoriban csúcsmínőségűnek számító TV. A korábbi elveket az „egyszemű hipnotizőrrel” kapcsolatban azonnal felülírta a szervezeti megbízatás. De sebaj, mi csak örültünk neki, akkor ment délutánoként a Kojak, nagy örömmel néztük a TV-t saját otthonunkban! Hihetetlen!

Az építkezés után a sátoraljaújhelyi gyülekezetbe kezdtünk járni, mert akkoriban Patakon már két gyülekezet volt, Újhelyben pedig csak egy kicsi. A gyülekezetbe járást rutinként éltem meg, egyfajta kötelező szertartásként, amit valahogy túl kell élni. Általában nem figyeltem oda, unalmasnak tartottam, mindig ugyanazt mondták. Jehovát azonban mindig is szerettem, hálás voltam/vagyok neki a szeretetéért, az életemért, mindazokért a dolgokért, amit élvezhetek és tőle kaptam. A testvéreket is szerettem, főleg az időseket, mert úgy éreztem viszont szeretnek engem is, és úgy gondoltam, sokat lehet tőlük tanulni. Feltekintettem rájuk azért, mert olyan régóta szolgálják Jehovát, és azt gondoltam magamban, hogy bárcsak én is képes lennék erre.

Hétfő esténként rendszeresen családi tanulmányozás volt otthon, amit csakis negatívumokkal tudok jellemezni, sajnos a gyülekezetben pozitívumként megélt néhány élménnyel ellentétben a családi tanulmányozásban semmi jót nem tudtam találni. Egyszerűen borzasztó

volt! Egy meghatározott program szerint olvastuk a Bibliát családként, felváltva ki-ki egy részt, de dög unalom volt, főleg az Ószövetségen végigvergődni magunkat és hallgatni, ahogy apa próbálja felfedezni, hogy ki kinek az unokatestvére, nagybátyja, sógora.

Feltett kérdéseket, de én általában nem tudtam a választ, nem is érdekelt, egyenesen irritált a családi tanulmányozásnak ez a gyakorlatiasságtól fényévekre lévő változata. Keserű tehetetlenségemben megkérdeztem apát, hogy miért nem lehetne aktuális Őrtorony, vagy Ébredjetek cikkeket megvizsgálni, olyan cikkeket, ami érdekes lehetne a családnak, de válasz nem érkezett. Tovább folytatódott a jól bevált Bibliaolvasás én mást nem tudtam tenni, mint túlélni a hétfő estéket. Szerencsére akkor már volt TV, és családi után lehetett nézni, ez egy kis erőt adott ahhoz, hogy kibírja az ember.

A '90-es évek elején kezdődtek el Magyarországon a jelenlegihez hasonló körzetfelügyelői látogatások. Emlékszem, hogy az első körzetfelügyelő, aki meglátogatott bennünket Gál Gyuri testvér volt és a felesége Aranka. Nálunk aludtak, mint általában a gyülekezetet látogató utazó felügyelők, és meghívást kaptak a családi tanulmányozásunkra, amit persze örömmel elfogadtak. Arra már nem emlékszem, hogy éppen akkor is a Bibliát olvastuk-e, vagy valami mást tanultunk, de az jól emlékezetemben maradt, hogy olyan nagy belső feszültséget éreztem magamban, hogy nem tudtam visszatartani a könnyeimet, és sírásban törtem ki. Elég kellemetlen helyzet alakult ki, senki se tudta igazából, hogy miért sírok, már nem is voltam olyan kisgyerek. Legjobbnak láttam felállni, és felmenni a szobámba, ott folytattam tovább a sírást. Szégyelltem magam, de nem bírtam visszatartani az érzéseimet.

A tanulmányozás után apa feljött, és megkérdezte, hogy miért sírtam, de sajnos nem tudtam neki megfogalmazni rendesen, csak annyit tudtam mondani neki, hogy olyan képmutatásnak érzem az egészet. Nem tudom mit szűrt le a helyzetből, szerintem valami tinédzserkori érzelmi válságnak tudta be, mert utána nem esett szó róla többet. Pedig azóta közel 20 év eltelt, kinőttem a tinédzserkorból, kikerültem a családból, de az érzéseim továbbra is változatlanok. És igazából most kezdem csak tudni összerakni a képet, és most tudom pontosan megfogalmazni, hogy miért sírtam akkor közel 20 évvel ezelőtt kis tinédzserként. De erről majd később írok, az Összegzés fejezetben.

Szóval ilyen érzések közepette éltem meg a keresztyén életutat fiataalként, és így kezdett az én szellemiségem is alakulni. Több kérdésem is felmerült a tanításokkal kapcsolatban, de kielégítő választ nem kaptam rájuk soha.

Nemhogy kielégítő választ nem, egyáltalán semmilyen választ sem. Apával többször jártunk dolgozni kettesben, és ilyenkor az utazások alatt alkalom adódott mélyebb kérdésekről is beszélni, de amikor feltettem neki a kérdéseimet, a legtöbb esetben néma hallgatás volt a válasz. Nem emlékszek rá, hogy olyat valaha is mondott volna, hogy „ezt nem tudom” vagy beszélt volna olyasmiről, hogy neki is vannak kételyei, és hogy miként tudja félretenni őket, és mi ad neki erőt a szolgálathoz. Sohase láttam rajta, hogy a szolgálat önmagában igazi örömet adott volna neki, inkább a Királyság-termek építése, vagy más emberi szemmel is látható „alkotás”.

Sohase értettem például, hogy a „hű és értelmes rabszolga” a gyakorlatban hogyan működik, vagy, hogy Armageddonkor tényleg mindenki el fog-e pusztulni, aki nem Jehova Tanúja. Ezt fiatal korban is nehéz volt elhinni, és később még inkább. Azt sem értettem, hogy ha egy Királyság-terem szépen felépül, arra miért mondjuk, hogy Jehova áldása van rajta. Ha felépül gyorsan egy Tesco áruház, akkor azzal mi a helyzet? Apát ilyesmivel ki lehetett akasztani. Amikor ő mondott valamit, hogy odanézz ez vagy az milyen hamar felépült, és én azt mertem neki mondani, hogy „biztos Jehova áldása van rajta”, akkor eltorzult fejjel ennyit mondott: „Kérlek, nem mondj ilyet!”

Olyan furcsa volt, hogy egy apukának miért kell ilyen hivatalosan beszélni a gyerekével, és egyáltalán miért nem ad választ a kérdéseimre, vagy miért nem mondja, hogy Gáborkám ne haragudj, de nem tudom. Nem várom el, hogy mindent tudjon, sokkal inkább elvárnám, vagy legalábbis értékelnem volna, ha őszinte. Vagy oda kellett volna mennem egy másik véntestvérhez, és neki feltárni a kérdéseimet? Lehet. De hát apa volt az elnöklő, elvileg ő volt a legilletékesebb. A látogató körzetfelügyelőknak még inkább nem mertem elmondani a kérdéseimet, így hát megtartottam őket magamnak.

Apá hozzáállása idegesített, sok esetben egyenesen irritált. Egyszer elmentünk ketten prédikálni, nagyon nem volt kedvem hozzá, de hát nem tudtam kibúvót találni. Az volt az utolsó prédikálásunk együtt. Egy lépcsőházat „munkáltunk” Újhelyen, és bekopogtunk az egyik ajtón. Egy hölgy nyitotta ki az ajtón lévő kisablakot, mire apa minden köszönés, vagy bemutatkozás nélkül így szólt: „Kinéz egy gondterhelt arc.” Ez nekem annyira nagy tiszteletlenséget és felsőbbrendűséget tükrözött az ő részéről, és annyira nagy ellentétben volt az egész Krisztusi tanításmód szellemével, hogy elhatároztam, én többet nem megyek vele szolgálamba.

El is mondtam neki, és tiszteletben tartotta az álláspontomat. Egyszer-egyszer azért utána is „rápróbált”, hogy jó lenne együtt elmenni a szolgálatba, de én határozott voltam és mondtam neki, hogy tudja jól, miért nem akarok vele menni. Ha esetleg tovább feszítette volna a húrt, akkor biztos elmondtam volna bárkinek, hogy miért nem akarok vele menni. Nem tette. Szerintem tudta, hogy igazam van.

Ilyen módon éltem a mindennapjaimat, az általános iskola után a gimnáziumot egy fizetős, speciális angol osztállyal kezdetem, ahol heti 20 angolóránk volt, és a cél a középfokú angol nyelvvizsga letétele volt az év végén. Érdekes volt a felvételire való felkészülés. Apa megkérdezte, hogy ha a felvételin megkérdezik, hogy miért szeretnék ebbe az intenzív angol osztályba járni akkor mit fogok válaszolni? Betanítottam velem a következő szöveget, vagy valami nagyon hasonló: „Azért szeretnék ide járni, mert Jehova Tanúja vagyok, és a vallásunkon belül az angol a hivatalos nyelv, és a jövőben szeretném a valláson belül hasznosítani az angol nyelvtudásomat, meg eleve az angol a világnyelv. Ezért szeretnék ide járni”. Felvettek.

Az a tanév egyébként fantasztikus volt, nagyon élveztem az angol nyelv tanulását, és ment is elég jól, mert az összes tantárgy közül ennek láttam egyedül értelmét. Nagyon nehezemre esett olyasmit megtanulni, amiből nem láttam, hogy mi a hasznom. Érdekes, hogy a naivitásom sokszor olyan nagymértékű, hogy csak évek múltán értek meg egy-egy helyzetet. Például jól betanultam azt, hogy mit kell a felvételin mondani, ha felteszik az előző kérdést, de én a magam részéről csak annyit tartottam fontosnak, hogy az angol a világnyelv, mindemellett szépen elmondtam a válasz első részét is, amikor feltette a kérdést a felvételi bizottság. Csak pár évvel ezelőtt állt össze a kép, hogy miért volt hajlandó apa kifizetni egy elég jelentős összeget az angol nyelvtanulásért. Azért, hogy a Bételbe nagyobb eséllyel bekerülhessek. Erről akkoriban fogalmam se volt.

Szóval a hitem, szellemiségem „szépen” fejlődött, a rendszeres családi tanulmányozás, és a rendszeres gyülekezeti részvétel, valamint a hiterősítő apa-fiú beszélgetések, mind megtették a hatásukat, és édesapám kezdeményezésére keresztleletlen hírnök lettem. Volt egy idő, hogy heti rendszerességgel részt vettem a szolgálatban, kivonulásokon, volt saját területkártyám is, de sohase élveztem a szolgálatot, inkább az motivált, hogy legalább egy pár órát leadjak munkajelentésként, mert ez így egyszerűbb, mint hogy utána piszkálódjanak, hogy miért nem adok le órákat.

Ekkortájt volt, hogy kényszerpályán lévő életemet próbáltam volna feldobni valamivel, és mivel nagyon szeretem az állatokat, különösen a kutyákat, szerettem volna egy szép, okos kutyát magamnak. Vettem is egy könyvet, ami a nagytestű kutyafajtákat mutatta be jellemzőik szerint, és ki is néztem egy fajtát, amit szerettem volna (úgy emlékszem alapos mérlegelés után a németjuhászra esett a választásom).

Kertes családi házban laktunk, és amikor elutaztunk több napra valahová, mindig volt valaki a házunkban, tehát semmi ésszerű akadályát nem láttam a kutyatartásnak. Többszöri erőteljes kéréseim ellenére sem engedte meg apa, hogy kutyám legyen. Kértem, hogy indokolja meg az álláspontját, de semmi épkezláb magyarázatra nem emlékszem. Nagyon sajnáltam, és végképp bosszantott, és irritált az a helyzet, hogy Jehova Tanújaként olyan sok minden meg volt vonva az embertől, és mindez nem elég, még egy ilyen ártatlan dologra sincs lehetőségem.

Egy másik idegesítő élményem a zenével volt kapcsolatban. Zenét nem nagyon lehetett hallgatni, kazettáim nem lehettek, úgyhogy maradt a rádiózás. Egyszer elegendem lett belőle, hogy nekem semmi kazettám sincs, és egy zenei katalógusból, nagyon alapos megfontolás után kiválasztottam két CD-t, olyan zenéket, amelyekről úgy gondoltam, hogy nem lehet „beléjük kötni”. Ambientális örökzöld zenék voltak az őserdők és trópusi mocsarak állatvilágának hangjaival aláfestve, kellemes, pihentető zenék. Egy-két héttel a rendelés után meg is hozta a postás a lemezeket, nekem nagyon tetszettek. El is jött az „ítélet órája” apa is kíváncsi volt a zenére, és büszkén le is játszottam neki, biztos voltam benne, hogy ebben ugyan semmi kifogást nem lehet találni!

Legnagyobb meglepetésemre nem ez volt a helyzet. Vélemény: „a melódiák olyan irányba viszik az ember gondolatait, ami nem helyes.” Sajnos a fenti élmények után legnagyobb akaratom ellenére sem tudtam nélkülözni a csalódottság, ingerültség és tehetetlenség érzését. Úgy érzetem nincs szabad akaratom, és szükségtelen terheket kell hordoznom. A farizeusok jutottak eszembe, akik szükségtelen terheket tettek a nép vállára, meg az írásszöveg, hogy „ti szülők ne ingereljétek gyermekeiteket”. A legjobb akaratom ellenére is szó szerint ingerelve éreztem magam.

Nem telt el sok idő 15-16 éves lehettem, amikor apa felvetette, hogy szívesen tanulmányozná velem az Ismeret könyvet, mert már nagyfiú vagyok és ideje lenne megkeresztelkedni. Vonakodtam eleinte, de egyre csak emlegette a javaslatát, úgyhogy beadtam a derekamat, mert gondoltam, hogy jó, kezdjünk el tanulni, ez még nem jelenti azt, hogy meg is kell keresztelkedni. Meg ugyan mit kapnék én, ha azt merném mondani,

hogy én nem akarok megkeresztelkedni.... Belegondolni is rossz. jó, hogy én is „így Egyébként rettegtem attól a gondolattól, hogy körbeállnak, én bemegyek az alámerítő medencébe, utána pedig majd gratulál mindenki, hogy milyen döntöttem”.

Így kezdődött el a Bibliatanulmányozás apával. Felmentünk a szobámba, imádkoztunk, és elkezdtük az Ismeret könyvet tanulmányozni az első fejezettől. Szörnyű hangulata volt az egésznek, a családi tanulmányozáshoz tudnám hasonlítani, azzal az eltéréssel, hogy itt kettesben voltunk, és ez még szörnyűbb volt. Egyszer kétszer még itt is próbáltam feltenni a kérdéseimet, vagy hangot adni a kételyeimnek, de lényegi választ nem kaptam, csak még tovább tartott a tanulmányozás, úgyhogy azt a stratégiát vettem fel, hogy minden kérdésre gyorsan megadom a helyes választ, tudjuk le minél hamarabb a tanulmányozást, és menjen ki-ki a dolgára.

Működött is a stratégia, apa egyszer meg is dicsért, hogy milyen jól tudom a válaszokat, eddig még rajtam kívül csak egy tanulmányozóval találkozott, akinek ilyen jól vágott az esze. „Jól van akkor” – gondoltam magamban. Ahogy előrehaladtunk a tanulmányozásban beláttam, hogy két választásom van. Vagy megkeresztelkedek, vagy véget nem érő szekatúrának teszem ki magamat amiatt, hogy miért nem keresztelkedek már meg. Ez utóbbira akkor még nem voltam felkészülve se testileg, se lelkileg, így maradt az első alternatíva.

Elérkezett a tanulmányozás vége, jött az önátadás kérdése, meg a vénekkal a kérdések. Valahogy túl kell esni az önátadáson, mert tudtam, hogy előbb-utóbb meg fogják kérdezni, hogy megtörtént-e már. Hazudni nem akartam, ezért rászántam magam és valami ilyesmit mondtam imában: „Jehova hozzád fordulok, mert szeretlek téged, ebben biztos vagyok, te látod a helyzetemet, én szeretnék téged szolgálni, de nem tudom, hogy ez az egész, hogy van. Ámen.” Na jó, hát erre rá lehet fogni, hogy megtörtént az önátadás.

Ezután jöttek a vénekkal a kérdések, általában tudtam a válaszokat, mind a három vén jóváhagyta a megkeresztelkedésemet. Nagyszerű, már csak arra kellene valami megoldást találni, hogy ne lássa senki az alámerítkezésemet, mert nem bírnám ki ép ésszel, hogy ott figyelje a családom, amint „vízbe merítkezéssel nyilvános jelét adom az önátadásomnak”. Ez sikerült is, mert 1996 nyarán volt Nyíregyházán is kongresszus, meg volt Budapesten is nemzetközi kongresszus, és én kifejeztem kértem, hogy a nemzetközi kongresszuson keresztelkedhessek meg gondolván, hogy ott több ember lesz, jobban el lehet a tömegben tűnni.

Így is volt, sőt legnagyobb örömömre a keresztelkedés nem a stadionban felállított medencében történt, hanem busszal elszállítottak minket egy uszodába, és én kértem, hogy egyedül szeretnék menni, ne kísérjen el egyik családtag sem. Így is lett. Amikor a keresztelkedési előadásban feltették a kérdéseket, a következő történt: 1. kérdés: Megbántad-e a bűneidet, átadtad-e magad? Erre teljes szívből igennel válaszoltam, mert persze, nagyon sajnálom, hogy követtem el bűnöket korábban, igen a leghatározottabb igennel megbántam, és át is adtam magam. 2. kérdés: Elfogadod-e a „hú és értelmes rabszolgát” és azt, hogy a keresztelkedés után, mint Jehova Tanúját azonosítanak.

Hát a kérdés második részét persze elfogadom, de az első részével kapcsolatban mindig kételyeim voltak. Ezért erre a kérdésre nem válaszoltam, de hát ugye ezt senki sem vette észre. Mai napig nem tudom, hogy akkor is érvényes-e a keresztelkedés, ha az ember nem válaszol mindkét kérdésre. De mindegy is, a lényegen nem változtat semmit.

Szóval az előadás után buszba ültünk, elmentünk az uszodába, szépen annak rendje és módja szerint, átöltöztem, beálltam a sorba, alaposan körbenéztem, hogy látok-e ismerőst magam körül, de nem láttam. Nagyon örültem. Valaki alámerített, utána gratulált, majd mentünk az öltözőbe, felöltöztünk vissza a buszba, és a stadionba. Ezennel Gáborka önátadott, megkeresztelt Tanú lett. Gratulálunk neki szívből jövő döntéséhez!

Megkeresztelt Tanúként már lehetőségem volt mások előtt hangosan imádkozni étkezések előtt, úgyhogy aznap este apa meg is kért büszkén, hogy én imádkozzak a vacsora előtt. Ez új dolog volt, hozzá kellett szokni ehhez is. Igyekeztem semleges dolgokat foglalni az imába és felnőni ehhez a feladathoz is, bár nem volt ínyemre. Nem maga az imádkozás, hanem a nyilvános ima, és az, hogy ennek a lehetősége a megkeresztelkedéshez van kötve. A megkeresztelkedés pedig a szívből jövő önátadás szimbóluma. Na jó hagyjuk, mert itt már jártunk. Borzasztó. Úgy éreztem nem vagyok ura az életemnek. Úgy gondoltam előbb utóbb úgyis majd rendeződik ez a helyzet valahogy, kiderül az igazság, de hogy hogyan, azt nem tudtam. Így hát jobb ötlet – vagy lelki erő – híján, játszottam tovább a szerepemet.

Az egész akcióhoz erőt adott az a tudat, hogy a keresztelkedésem után egy pár hétre Londonba utazhatok testvérekhez. Így is volt, pár nappal a kongresszus után indult a buszom Londonba az Erzsébet-térről, és 4 hetet töltöttem ott. Meghatározó élményekkel lettem gazdagabb, és nagyon örültem, hogy apáék elengedtek. Londonban újra végigültem a kongresszus mindhárom napját, fenn akartam tartani a jó keresztény látszatát, bár a vendéglátóim felajánlották, hogy mást is csinálhatnék.

A pesti stadionhoz hasonlóan itt is repülőgépek szálltak a stadion felett, de itt már láttam Jumbo Jetet is, sőt mi több Concorde-ot is, úgyhogy sokkal izgalmasabb volt a program. Itt meg kell jegyeznem, hogy az intenzív angol évfolyam végén az iskola szervezésében lehetőségem lett volna egy hétre Angliába utazni, nagyon szerettem volna, de nem engedtek el. Cserébe viszont ebben az esetben bőven kárpótoltva lettem, mert egy hét helyett négy hetet tölthettem Londonban, nem iskola szervezésében, hanem egyénileg, oda mentem ahova csak akartam, szóval bőséges kárpótlást kaptam az iskolai kirándulásról való lemondásért cserébe.

Volt azonban a következő tanévben egy igazi „hitpróba”, amit sikerült hősiiesen kiállnom. Kaptam egy olyan ajánlatot, ami „nekem volt” tervezve, kitalálva. Egyszer csak a tanév során az egyik este csörög a telefon és apa szól nekem, hogy a matek tanárnóm keres. Köpni-nyelni nem tudtam, hogy mi a csoda lehet ez, mert a tanárokkal nem voltam túl jóban, övele meg főleg semmilyen kapcsolatban nem voltam. El sem tudtam képzelni, hogy mit akarhat.

Kezdi előadni, hogy azért hív, mert korábban egy katonai iskolában tanított, és most megkeresték a korábbi kollégái, hogy nem tud-e angolul jól tudó diák tolmácsokat keresni a Magyarországon állomásozó IFOR csapatoknak, és ezzel kapcsolatban hív. Az útiköltségeket fizetnék, napi fizetést adnának és igazoltan lehetne hiányozni az iskolából. Hát ez utóbbiért még fizetnék is szívesen – gondoltam magamban – nemhogy ők fizetnek; nagyon jól hangzott. Mondta, hogy gyorsan kellene dönteni, ha lehet még ma este.

Hihetetlen jó ajánlat volt, de hát nagyon rosszul hangzott, hogy katonáknak kell fordítani, próbáltam valami kiskaput találni, de nem sikerült. Felhívtam hát, hogy sajnos nem tudom vállalni, mire mondta, hogy nem baj, megoldják máshogy. Húú gondoltam magamban, micsoda lehetőséget szalasztottam el. Már majdnem kezdtem magam túltenni az egészen, amikor újra csörög a telefon egyik este. Megint ő volt, és mondja, hogy újra megkeresték a volt munkatársai hasonló témában, de most nem Magyarországra kellene a tolmács, hanem az USA-ba Louisiana-ba. Egy hónapra (!) kellene menni (februárban, tehát az nem nyári szünet), igazolt lenne a hiányzás, természetesen fizetnék az útiköltséget, szállást, étkezést, és minden napra kapnék egy jó fizetést is. Tudnék-e hamar dönteni az ügyben.

Hát ez már több volt a soknál. Jobb ajánlatot el sem tudtam volna képzelni. Komolyan. Egy hónap igazolt hiányzásért én nem is tudom mire nem lettem volna képes. De nemcsak ennyi, egy hónapos USA utazás, teljes

költségtérítés, ráadásul egy csomó pénzzel, és tapasztalattal gazdagabban jöhettek volna haza... De hát Jehova megkeresztelt tanújaként tudtam, hogy vissza kell utasítanom az ajánlatot. Így is tettem, és beajánlottam az egyik osztálytársamat magam helyett, aki kapott is az alkalmon, elment és azt mondta, hogy nagyon jó volt, finomakat ettek, nem kellett sokat dolgozni, lejártak a tengerpartra, és mivel visszafelé lekészt egy átszállást, így egy csomó plusz pénzt fizettek neki azért, mert 8 órán át kellett várakoznia egy repülőtéren. Szegény gyerek! Azt mondta fizettek, mint katonatiszt. Hát erről lemaradtam.

Keresztelkedésem után már a gyülekezetben is felkértek imára, az első ilyen felkérésem persze édesapámtól jött, aki lazán nem is szólt előtte erről semmit, hanem az ének bejelentése után közölte, hogy a befejező imára pedig megkérjük Német Gábor testvért. Tágra nyílt szemekkel ránéztem, hogy jól hallottam-e, erre bólogatni kezdett az emelvényről. Jól van gondoltam, akkor van két versszaknyi ének, hogy átgondoljam mit is akarok mondani. Semmi nem jutott hirtelen eszembe. Nem emlékszem már mi sikerült, de valami rövid nehéz szülés ima lehetett, remegő hanggal. Nem baj gondoltam az embernek edződnie kell, ki tudja mi vár még rám. Szóval egyre több feladatot kaptam a gyülekezetben is, amelyeket igyekeztem legjobb tudásom szerint elvégezni, mint amit Jehováért teszek, de továbbra sem értettem sok mindent és nem kaptam választ a kérdéseimre.

Egyedüli hobbim a biciklizés volt, talán a 8-ik végén volt, hogy kaptam egy jó minőségű biciklit, és azzal tekertem rengeteget. Volt, hogy eszembe jutott, és elbicikliztem valamelyik nagyszülőhöz 40-50 kilométerre, másnap pedig hazajöttem. A leghosszabb egynapos túra Debrecenbe volt, és mivel kerülő úton mentünk, így aznap 140 km-t bicikliztünk. Hulla fáradtak voltunk. Nagyon vigyáztam a biciklire, volt olyan, hogy este lefekvés után, ha elkezdett esni az eső, akkor képes voltam kimenni az udvarra, hogy megnézzem, betettem-e a járgányt a műhelybe. Jó állapotban is volt mindig, öröm volt közlekedni vele.

Akkoriban már volt jogosítványom és nyaranta több hetet töltöttem Semjénben, mert a Deák nagyapám nyugdíjas éveiben alapított egy közös mezőgazdasági vállalkozást a nagybátyámmal, és nekik segítettem az aratás idején, amikor sok munka volt. Nagyon élveztem, mert szerettem dolgozni, és különös élvezetet jelentett a traktor vezetése, a szerelvény összeszerelése és mindenfajta traktoros munka, legyen szó tárcsázásról, szántásról, vagy szállításról. Nagyon sokat dolgoztunk, volt olyan hogy hajnal fél 5 körül már indultam ki szántani és egészen este 10-ig, 11-ig is

eltartott, mire beértünk az aratásból. Egy kevés óradíjat kaptam a munkámért, de nem az motivált elsősorban, hanem maga a munkavégzés, traktorvezetés öröme.

Nagy megtiszteltetés és elismerés volt, hogy miután meglett a jogosítványom, azonnal rám mertek bízni egy közúti fuvarral. Semjénből Kisvárdára kellett egy teli pótkocsi terményt szállítani úgy 40 kilométerre, és leadni a malomban. Nagy öröm volt a 10 tonnás, 8 kerekű szerelvényt navigálni, és igyekezni a lehető legkisebb forgalmi fennakadást okozni, majd a célba érve leméretni a szerelvényt, lebillenteni az árut és hazajönni. Sikerült minden baj nélkül megtenni az utat.

Ekkortájt lehetett, hogy önkéntesen jelentkeztem a Királyság-terem építő csoportba, amelynek a feladata az ország Dunától keletre lévő részein épülő termek építésének az előmozdítása volt. A gipszkartonos csoportban dolgoztam egészen 1999-ig, és jó néhány terem építéséből kivettem a részemet. Az egyik kiemelkedő munka Szeged volt, ahol több hetet töltöttem az egyik nyári szünetben, és különleges kihívás volt az ívelt mennyezet normál gipszkartonokból történő kartonozása.

Erre a helyzetre sikerült kitalálnom egy megoldást, miszerint az egyenes lapokat egy hétig súly alatt „görbítettük”, amelyek az idő elteltével ívelt alakzatot vettek fel, így könnyebben „bevették” az ívelt mennyezet görbületeit. Szívesen részt vettem az ilyen munkálatokban, jó volt dolgozni, sok hasznos dolgot tanultam, meg hát eleve az iskolás éveim alatt nem volt sok dolgom, jó volt kimozdulni otthonról.

Új házunk a felépítése után hamarosan vendégházként nyitotta meg kapuit, így sok vendég megfordult, fizetős és nem fizetős egyaránt. Ez jó volt, mert amikor vendégek voltak, akkor jobb hangulat volt otthon, egyébként nagyon nem szerettem a hangulatot, amikor csak a család volt otthon egyedül. Inkább elmentem biciklizni, vagy valahova, csak ne kelljen otthon lenni. Szerencsére azért egyre több vendégünk lett, így szinte mindig volt lehetőség valakivel valami érdekeset csinálni, vagy kirándulni, vagy elmenni a szomszédos fürdőbe.

Kedvenc időtöltésem egyike volt tavasszal a fürdőzés, miután már megnyitották a kinti medencét általában május 1-e környékén. Ilyenkor szinte minden nap átmentem a fürdőbe iskola után, ha esett, ha fűjt, mert a víz jó meleg volt, és ha fáztam, akkor közelebb húzódtam a befolyó forró termálvízhez, így különleges élmény volt a fürdőzés. Szerettem hanyatt feküdvé nézni, kémlelni a kék eget, a zöld fákat, és élvezni, ahogy a kellemesen meleg, kénese szagú, vörösesbarna víz áramlik az oldalam

mellett, és a csőből megnyugtatóan csobog a gőzölgő forró víz. Ilyenkor szabadnak éreztem magam, erősnek, elengedtem a fantáziámat és bíztam egy szebb jövőben, ahol a kék ég szabadsága lesz a domináns érzés az életemben és kikerülök ebből a megmagyarázhatatlan, képmutatós, kételyekkel fűszerezett, szövevényes, nyomott hangulatú valóságból, amit jelennek nevezünk.

A vendégházunkban szép számmal megfordultak vendégek a Bételből is, ugyanis apa felajánlotta, hogy bárki, aki a Bételben, vagy kiemelt pozícióban szolgál, ingyenesen nyaralhat nálunk. Ezért sok ismerősre tettünk szert a Bétel-családból, mert többen is éltek ezzel a lehetőséggel. A legtöbben kellemes élményekkel távoztak, és nyugtázták magukban, hogy milyen szép család, szépen élnek, és előtérbe helyezik a szolgálatot, és a Királyság-munka előmozdítását. Felállt a hátamon a szőr, amikor ilyen megnyilvánulásokat hallottam, de nem tudtam megmagyarázni, hogy miért, mert a felszínen tényleg rendben volt minden. Az én lelkivilágomban azonban nem. Sodródtam egy árral, amelyből szerettem volna kikerülni, de nem tudtam, hogy hogyan tehetem ezt meg.

Ilyen helyzetben közeledett a középiskolai tanulmányaim vége, és el kellett döntenem, hogy hogyan tovább. Beadtam a jelentkezésemet főiskolára, de semmi kedvem nem volt tovább tanulni olyan témát, ami nem köt le. A nyelvek – angol, német – jól mentek, de a többi tantárgy nem érdekelt, és így nem is lettek jók tanulmányi eredményeim.

A gyakran megforduló vendégink között volt Haraszi Zoli és felesége Magdi, akiket apa különleges figyelemben részesített; és legjobb tudásom szerint több alkalommal anyagilag is kifejezte nekik, hogy mennyire értékeli az önfeláldozó szolgálatukat, amit Jehova munkájáért tesznek. Micsoda nemes lelkűség! Ingyen vendéglátás, zsebpénzzel kiegészítve. Ezzel mind nincs is semmi baj, csak egy téli estén érdekes dolog történt. Fent voltam a szobámban, mire apa szólt, hogy menjek le. Mondta, hogy hívtak a Bételből és szeretnék, ha egy hétre el tudnék menni, segíteni valamilyen munkában, és kérdezték, hogy mikor érnék rá.

Teljesen le voltam döbbenve, nem is tudtam, hogy ilyet szoktak csinálni, azt tudtam, hogy a kongresszusokon lehet jelentkezni és nagy szerencsével lehet a Bételbe bekerülni, elsősorban úttörőknek, több évi szolgálat után. Kérdeztem, hogy ugyan ki telefonált, ki hívott engem. A válasz: Haraszi Zoli. Az ismerős, különleges bánásmódban részesült régi vendégünk.

Naivitásomban először nem sikerült összerakni a képet, de idővel igen. Micsoda istentelen gyakorlat a korrupció, ami az istentől elidegenedett sátáni gaz rendszerre jellemző! Még szerencse, hogy mi nem vagyunk része a világnak, és távol tartjuk magunkat az e világra jellemző romlott gyakorlatoktól!

Szóval meghívást kaptam, amit illik elfogadni, eleve segítettem több Királyság-terem építkezésen, nem tudtam megindokolni, hogy miért ne fogadnám el a meghívást. Mivel még iskolába jártam, így a legközelebbi alkalmas időpont a téli szünet volt. Kérdeztem apától, hogy csak úgy odaállítsak a Bétel-recepcióhoz, hogy szervusztok, itt vagyok, telefonáltak, hogy jöjtek? Mondom nincs semmi írott meghívó, vagy valami ilyesmi? Erre rövidesen érkezett egy fax a Bételből, amiben hivatalosan is meghívtak, aláírás: Haraszi Zoltán, Magyarországi Jehova Tanúi.

Vonattal érkeztem a Keleti-pályaudvarra, ahol a megbeszélés szerint várni fognak rám. Erdész Benjámint várt a peronon, akivel akkor még nem ismertük egymást, egy Őrtorony-t tartott a kezében, hosszú világos kabát volt rajta. Bemutatkoztunk egymásnak, elindultunk az autó felé, és kicsi büszkeséget éreztem rajta, amikor jelezte, hogy a ránk váró gépjármű az itt parkoló fekete VW Passat kombi. Illedelmesen kikulcsolta nekem az anyósülés ajtaját, kinyitotta, én pedig urasan beültem. Az autó ismerős volt, mert párszor megfordult már nálunk, sőt ültem is benne.

Ha jól emlékszem, a XV. kerületi volt szállítási osztályra mentünk a hóesés közepette, ahol az udvaron várt rám a szálláshelyem, egy jóvágású lakókocsi. Benjámint kinyitotta az ajtaját, ideadta a kulcsát, és mondta, hogy 1-2 órán belül fognak megérkezni Uwe Jungbauerék, akik összejövetelen vannak, és majd velük tudok másnap reggel bemenni a Bételbe a reggeli imádatra. A kocsiban jó meleg volt, a hűtőben találtam egy kis vacsorára valót – sajtot, felvágottat, kenyeret meg gyümölcslevet, vizet. Kényelmes ágy volt benne, és jó hangulata volt, hogy a tél közepén meleg lakókocsiban vagyok. Este be is köszöntek Uwe-ék, üdvözöltek, megmutatták, hogy hol van a fürdőszoba, megkérdezték, hogy van-e mindenem, majd nyugovóra tértünk.

Másnap reggel bementünk a „központba”, volt egy pár ismerős arc, meg egy csomó ismeretlen is. Belecsöppentem egy közegbe, egy hangulatba, és – újra csak a naivitásom, vagy jóindulatom mélységére kell rádöbbennem – fogalmam se volt róla, még csak eszem ágában sem fordult meg, hogy a közeljövőben mindennapossá válik ez a hangulat. Már nem emlékszem, mit dolgoztunk, csak arra, hogy az egy hét eltelte után

megkérdezték, mikor jövök legközelebb. Ezen is meglepődtem, mondtam, hogy nyár elejéig iskolában vagyok, a nyáron tudok jönni legközelebb. Kérdezték, hogy mennyi időre tudok jönni, amin kicsit meglepődtem, gondoltam, hogy ha most egy hétig voltam, akkor nyáron tudok két hétre jönni.

Ez volt az első Bételes élményem, szép tiszta rendezett volt minden, látszott, hogy nincs pénzhiány, többször figyeltem fel pazarlásra is, vagy legalábbis arra, hogy az illető nincs tudatában, hogy az adott művelet milyen kiadásokkal jár. Ettől eltekintve azonban furcsa hangulat uralkodott, nem tudtam elképzelni, hogy ilyen körülmények között én hosszú távon jól érezzem magam.

Ráadásul az eszmével alapjába véve nem tudtam egyet érteni, hogy azért dolgozzunk, hogy megmentünk magunkat és másokat, a közelgő, nagyon közel lévő ítéletnapon. Egyszerűen sem akkor, se most nem tudom felfogni, hogy hogyan gondolhatják – vagy rosszabb esetben csak állíthatják – komolynak tűnő, nagy élettapasztalattal rendelkező emberek, hogy mi életben maradunk, a többiek meg elpusztulnak. Jehova szolgálata vonzó volt számomra, és még mindig az, de a Bétel–szolgálat nem.

1999 nyarán tehát befejeztem a gimnáziumot, leérettségiztem, angol, német nyelvből kitűnő, a többi tantárgyból elégséges eredménnyel. A magyar közepes lett. Lezárult egy fejezet, jött a nyár, hogyan tovább? Furcsa érzés volt. Azt tudtam, hogy nyáron két hétre mennem kell a Bételbe, azt is tudtam, hogy a nyári kongresszuson hivatalosan is be kell adni a jelentkezésemet Bétel-szolgálatra, meg azt is tudtam, hogy szeretnék újra elmenni Londonba. De mi van akkor, ha nem vesznek fel a Bételbe? Mihez kezdek akkor?

Eljött a nyári kongresszus ideje, apa akkor újabb kiváltságot kapott, feladatul kapta a kongresszusi színjáték megrendezését. Ebben én, mint kellékrendező vettem részt, így elég sok idő elment a nyárból ezzel a feladattal. Senki nem kért rá, hogy jelentkezsek a Bételbe, de éreztem, hogy ha nem teszem meg, annak „beláthatatlan következményei” lennének, így részt vettem a kongresszusi Bétel-megbeszélésen, és kaptam is jelentkezési lapot. Kitöltöttem, és leadtam a gyülekezeti vének képviselőjének, édesapámnak jóváhagyásra. Volt egy kis gond velem, mert indoklást kellett volna fűzni a véneknek a jelentkezési laphoz, ha a jelentkező elmúlt 6 havi prédikálással töltött átlagos óraszámja nem érte el a 10 órát. Nekem pedig nem érte el, sőt volt legalább egy olyan hónap is, amikor nem adtam le jelentést, és hát magamat ismerve akkor nyilván nem is prédikáltam.

De mindenre van megoldás! Egyszer csak szól apa, hogy látja a feljegyzésekben, hogy valamelyik hónapban nem adtam le jelentést, és hogy beírhat-e oda pótlólag kb. 30 órát, hogy kijöjjön a 10 órás átlag. Mondtam neki, hogy persze. Milyen jó, hogy mi tényleg nem vagyunk része a világnak, és gyűlöljük a rosszat!

Szóval a jelentkezési lapom szépen sínre került, és én a nyíregyházi kongresszus utolsó napján a megbeszéltek szerint Riczu Józsiáékkal el is mentem Budapestre, hogy leszolgáljam a két hetes ígéretemet. Akkor már nagyon olyan szaga volt a dolognak, hogy itt nem két hétről lesz szó és előbb-utóbb nekem meg kell barátkoznom a helyzettel. A karbantartói osztályon dolgoztam, már nem tudom, hogy mit, de egy nap a fordítói osztály akkori felvigyázója Axel Günther közölte, hogy szeretnék, ha egy napra bemennék a fordítói irodába. Úgy is volt, kaptam egy levelet, ami minden vének testületének szólt, és kérték, hogy fordítsam le magyarrá. Alig volt több a levél egy oldaltól, de megtartott szinte egész nap, még az ebédszünetben is dolgoztam, hogy 5 órára készen legyek vele. Megköszönték, és ennyi volt az irodai kalandom.

A két hét letelte előtt valami miatt egy nappal hamarabb mentem haza, nagyon örültem, hogy azt az egy napot sem ott bent kellett eltöltenem. Kérdezték, hogy mikor jövök legközelebb, mondtam, hogy beadtam a jelentkezési lapot, majd szólnak, ha látni szeretnének. Fellélegezve hazamentem, jött egy jó pár nap aratás Semjénben, majd újra felültem a buszra és irány London.

Ekkor már nem vártak a Victoria állomáson, leszálltam a buszról, vettem egy napijegyet és tömegközlekedéssel elmentem a szálláshelyemre, már otthonosan mozogtam Londonban, hála a 3 évvel korábbi 4 hetes látogatásomnak. Csak érdekességként jegyzem meg, annyi pénzből, amit egy teljes napi arató munkámért kaptam Magyarországon, két korsó sört tudtam venni egy angol Pubban.

A vendéglátóim kérdezték, hogy mihez kezdek magammal így az iskola után, én pedig mondtam nekik, hogy beadtam a jelentkezésemet a Bételbe, és ha behívna, akkor oda szeretnék menni, ha meg nem akkor érdekelne, hogy milyen módon lehetne itt maradni Angliában és letelepedni. Utánanézték a törvényi lehetőségeknek, de nem találtak semmi olyan vízumlehetőséget, amivel az én helyzetemben ott lehetett volna maradni akkor '99-ben. Ám a hazajövetelem előtt pár nappal újra nekirugaszkodtak a jogszabályok tanulmányozásának és mindannyiunk nagy meglepetésére egy nappal korábban módosítottak egy jogszabályt, ami életbe is lépett, és lehetővé tette volna, hogy részidejű munkát vállaljak, és hosszú távon kint

maradjak. Nagyon megörültünk, mondták, hogy ők kezdetben tudnának is munkát adni nekem, mert a tetőterület be kellene gipszkartonozni, amihez értettem.

Felajánlották, hogy segítenek találni egy kis albérletet, náluk lehetne eleinte dolgozni, utána meg ajánlanának másoknak is és szépen ki tudnám alakítani az ügyfélkörömet. Hát enyhén szólva nem tudtam szóhoz sem jutni, aznap éjjel szinte semmit se aludtam, csak forgolódtam az ágyban. Ez tényleg lehetséges lenne? Komolyan gondolom én ezt az egészet? De hát ilyen messze a családtól, ilyen fiatalon? Nem tudom. Jól hangzik, de hát.... Úgy tűnt egy álom válhat valóra. Másnap ébredés után azt hiszem fel is hívtuk az illetékes hatóságot, hogy tényleg jól értelmezzük-e a jogszabályváltozást, és hogy az én esetemben alkalmazható-e, és biztosítottak, hogy igen. Nem tudtam hova lenni, nem tudtam, hogy sírjak, vagy nevessek. De azért inkább nevetésre állt a szám!

Ám nem tartott sokáig ez az eufórikus állapot, mert hamarosan csörgött a telefon, apa volt az, és közölte, hogy Futó Ferenc hívott a Bételből, elfogadták a jelentkezési lapomat és kérdezik, hogy mikor tudnék kezdeni. Mondta neki, hogy Gábor most külföldön van, de fel fogja hívni, és jelezni fogja, hogy mikor tud „bevonulni”. Fel is hívtam Feri bácsit, és mondtam neki, hogy szeptember vége felé tudnám kezdeni a szolgáltatást. Jól van mondta, akkor várnak szeretettel.

Hát így akkor nem kellett dilemmáznia azon, hogy miként tudom az angliai életemet sínre tenni, voltak mások, akik gondolkodtak helyettem. Nagyon örültek az angliai vendéglátóim is a jó híreknek, rendeztek is egy gyűjtést, kaptam az ismerős testvérektől egy kis zsebpénzt a teljes idejű szolgálat megkezdéséhez.

Angliából való hazatérésem után 1-2 hetet voltam csak otthon, anyával vettünk egy pár ruhát, bepakoltam két táskába, majd a megbeszélte napon vonatra ültem, aminek a célállomása a Budapest-Keleti pályaudvar volt. Furcsa érzés volt elmenni otthonról, tudtam, hogy 2 hét múlva újra otthon leszek, meg sokszor voltam az otthontól távol, de ez az indulás valahogy más volt. Ahogy kinéztem a vonatablaktól láttam, hogy anya ott áll a peronon, és egy kicsit elsírja magát, ő is érezte, hogy ez az indulás nem olyan, mint a többi volt. Kirepül otthonról az elsőszülött gyerek, Gáborka.

Vegyes érzések között utaztam a vonaton, az ismerős Tokaj-hegyaljai tájon, rémisztő hidegséggel hallatta magát a vonat kattogása, ahogy egyre gyorsabban haladt a célállomás felé, egyre távolodva a sok gyerekkori élmény ismerős helyszínétől. Az őszi táj hangulata az elmúlás érzését juttatta eszembe, egy korszak lezárulását.

Igen, a gyermekkor kezdte hullatni barna, elszáradt faleveleit, és egy új évszak, a régóta várt szabad, ismeretlen, idegen felnőttkor közeledett félelmetes gyorsasággal. Merengésemet egy karcos hang szakította meg: „Jó napot, jegyeket, bérleteket kérem szépen kezelésre” – szólt a kalauz jól kitaposott fekete bőrcipőjében, stabilan állva kapaszkodás nélkül is a kanyarodó vonatban. „Köszönöm, további jó utat kívánok” – mondta búcsúzól és rutinosan behúzta maga mögött a kocsiajtót.

Igen gondoltam magamban ő már felnőtt, és lassan én is az leszek. Mi lesz velem? Hol fogok kikötni? Valamennyire azért örülök is ennek a Bételdolognak, mert tiszta rendezett hely, de hogy fogom kibírni? Tényleg ezt kell nekem csinálni? Végre megszabadulhatok az otthoni rossz hangulattól, de vajon az új helyemen milyen lesz a hangulat? Lesz-e vajon elég pénzem? Most mi lesz velem?

3. Bétel-szolgálat

A vonat hamarosan befutott a Keleti-pályaudvarra, leszálltam, majd irány Metróval az Örs Vezér tere, és a 31-es busz. Ismertem már a járást, de most furcsa volt, hogy otthonról jövök és hova is megyek? Haza? Vagy most mi van? Megérkeztem a busszal a Cserkút utca aljába, felgyalogoltam a meredek emelkedőn a két táskával, mint valami hontalan, és mielőtt a recepcióba értem találok Szegedi Sanyival, akivel sokat dolgoztunk együtt a nyári két hetes ott tartózkodásom alatt. Mondta, hogy éppen a Kövirózsába (az új Bétel-építkezés helye) indul, és ha akarom, akkor el tud vinni. Tudtam, hogy ott fogok lakni eleinte, ezért mondtam, hogy jelentkezek a recepción, addig várjon már egy kicsit, és ha minden OK, akkor megyek vele.

Találok is Feri bácsival, mondtam, hogy megérkeztem, és hogy Sanyi ki tudna vinni a Kövirózsába. „Jóóól van” – mondta széles vigyorral a bajusza alatt, meleg hangon, fejét szokás szerint egy kicsit félrebillentve, és már úton is voltunk a „rég” cimborámmal. Megérkezésünk után egy igazi csepeli építkezési veteránnal találok, Menyhért Zoltánnal, aki már ott kint lakott egy ideje. Mondta, hogy ő nem tudott az érkezésemről, de most költözött be az egyik szobába, és ugyan a lakókocsiban lévő ágyban már aludt egyszer, de nyugodtan beköltözhetek oda, és ne aggódjak, ő nem koszos, úgyhogy nyugodtan aludhatok az ágyában. Megszagoltam az ágyneműt, valóban nem volt bűdös, úgyhogy bepakoltam a táskáimat a lakókocsiba, és végre már legalább volt lehajtani valahová a fejemet, még ha nem is részesültem fejedelmi fogadtatásban.

Másnap reggel bementünk a reggeli imádatra (napi szöveg megbeszélés, Bibliaolvasás), és utána közölte velem Feri bácsi, hogy éjjeliőri munkát szeretnének rám bízni a Kövirózsa utcában, és hogy ott is fogok lakni, de még azért a biztonság kedvéért megkérdezi Karlheinz testvért. „Ja, ja” – jött a válasz a koordinátortól, úgyhogy sorsomra pecsét került. Óvatosan megkérdeztem, hogy kaphatnék-e egy garnitúra ágyneműt, hogy áthúzzam az ágyat, mire csodálkoztak, hogy használt ágyban kellett aludnom. Ez a dolog is elrendeződött, és világos volt a munkamegbízásom.

Minden reggel be kellett mennünk reggeli imádatra, és éjjel-nappal felváltva kettes csapatokban őrszolgálatot kellett biztosítani. Ebédet, ha nem felejtették el, akkor ételhordóban kihozták a takarítónők, vacsorára pedig úgy kellett zsákmányolni a konyháról ezt azt. Volt két hűtőnk, egy étkezőnk, meg egy gáztűzhely, ott gazdálkodtunk. Többször előfordult,

hogy elfelejtettek ebédet hozni, ilyenkor hideget ettünk, de mivel mindannyian szerettük a hasunkat, a későbbiekben jól bebiztosítottuk magunkat, hogy legyen bőven „ellátmány”.

Négyen voltunk állandó lakosok, és később egy szobába kerültem Menyhért Zolival, a másik szobában pedig Borbély Tamás és Saskó Zoltán voltak. 4 különböző háttérű fiatalnak éjjel nappal együtt lenni elfoglaltság nélkül nem kis feladatnak bizonyult. Persze az őrszolgálat volt a feladatunk, de hát nem volt onnan mit ellopni, az égvilágon semmi sem volt ott akkoriban, csak az üres épületek, meg az üres udvar. De hát persze érthető, hogy valahogy el kellett kezdeni az építkezést, ennek voltunk mi az úttörői.

Jól emlékszem, hogy pár napja lehettem még csak az új lakhelyemen, amikor apa befutott és átadta a szellemi örökségemet, egy jó néhány doboznyi kiadványt, bekötött Őrtony és Ébredjetek évfolyamokat. Nekem gyűjtötte az évek során, és biztos gondolta, hogy na most már sínre került a fiú, ideje átadni neki az útravalót.

Az angol gyülekezetbe kerültem, aminek nagyon örültem, mert így gyakorolhattam az angolt. Általában Peltz Laci „barátommal” mentünk az összejövetelekre, aki ingyen és bérmentve elvitt a kocsijával. Rögtön az első összejövetelen bemutatkoztam neki, hazafelé úton mondtam neki, hogy olyan piaszagot éreztem azon a testvéren, aki a befejező imát mondta. Nagyon meglepődött, és mondta, hogy a testvérnek gyógyszer kell szednie ezért érezhettem rajta ezt a szagot. A testvér kb. egy év után ki lett közösítve, és megtudtam, hogy italozásért, úgyhogy azt a gyógyszert valószínűleg nem a gyógyszertárban váltotta ki. Egyébként Peltz Laci kezdett leginkább piszkálni amiatt, hogy miért kell olyan gyakran hazajárni. Eleinte két hetenként hazajártam. Érdekes módon az ő családja pár utcányira lakott a Bételtől, és hetente többször is otthon volt.

Teltek s múltak a napjaink a Kövirózsa utcában, volt, hogy napokig nem jött felénk senki, éltük az életünket a hideg osztályterem nagyságú szobáinkban, próbáltunk egymással jól meglenni, több-kevesebb sikerrel. Volt azonban egy viszonylag rendszeres látogatónk, a gyengén látó, elhízott Pénzár Zoltán testvér, akinek nem nagyon volt pénze a kis belvárosi lakását fűteni, és Futó Feri bácsi szponzorálásával nekünk segített az „őrszolgálatban”, és gyakran ott is aludt. Hát vele azért voltak érdekes történetek, pl. rendszeresen piszkosan hagyta maga mögött a WC-t, mert nem használta a kefét. Aztán rászokott, hogy a közös fürdőszobában mossa a hatalmas alsógatyáját, és ott szárította a mosdókagylón, ahol az ember adott esetben fogat szeretett volna mosni. Na jó, egy idő után Németh Zsolti a Bétel-irodáról elbeszélgetett vele, és felhívta a figyelmét

rá, hogy a WC-kefe azért nincs a takarítószerárba téve, hogy szükség esetén bárki használhassa WC használat után, és buzdította is a használatára.

Rendszeresen probléma volt az ételhordóban megkapott főtt étel beosztása is, hol ő nem hagyott nekünk sokat, hol mi nem hagyunk neki, akkor próbáltunk rendszereket kidolgozni magunk között, de nagyon nehezen mentek a dolgok, sok súrlódással és az állapotok olyan messze voltak a Bétel-színvonalától mint ég és föld. El is gondolkodtam többször, hogy ugyan hova kerültem én! Egyszer a rendszertelen táplálkozás miatt nagyon komoly szorulásom lett, aminek a megdöbbentő részleteit itt most nem akarom leírni.

Volt egy történet, ami jól összefoglalja a hangulatot. Szilveszter este Pénzár testvér úgy 9-10 körül becammogott a „hegedűtök” méretű cipőjében – ahogy Menyhért Zoli fogalmazott – mi éppen az ebédlőben eszegettünk, és már messziről meghallottuk a jellegzetes járását. Volt kulcsa, így bármikor megjelenhetett. „A Futó testvér engedélyével itt alszok” – jelentette be nekünk köszönés helyett, és már ment is a „szobájába”, ahova csak egyszer néztünk be, de akkor is gyorsan kifordultunk, olyan bűdös volt ott. Valaki szerzett egy szilveszteri trombitát, és úgy 11 körül elkezdtek fújkálni Borbély Tomival bent a folyosón. Persze zengett az egész épület.

Újra a jellegzetes cammogás, egyre csak közeledett. Na most ugyan mi lesz? „Ti nem szégyellitek magatokat, Isten házában kürtölni?” – hangzott a szigorú fegyelmezés, amitől azonnal leesett az állam, és elgondolkodtam, hogy tényleg, micsoda tiszteletlenség ilyet csinálni, pogány szokásokat gyakorolni és ráadásul itt Isten házában! Se köpni, se nyelni nem tudtam. Erre Tomi nyugodt hangon, rezzenéstelen arccal válaszolt: „De hát Zoli testvér! Az Izraeliták is kürtöltek!” Erre Zoli testvérnek esett le az álla, azonnal sarkon fordult és szó nélkül visszaballagott az odújába. Nem láttuk többet aznap este, de azért még egyszer kétszer belefújtunk a „kürtbe”. Utólag derült ki, hogy szegény utálja a szilveszteri trombitálást, ezért is menekült ki a belvárosból, és kérte a „Futó testvér engedélyét”.

A Kövirózsában töltött végeláthatatlanul hosszúnak tűnő 3,5 hónap alatt történt, hogy St. Pöltenbe mentünk az angol gyülekezettel az őszi különleges napra. Akkoriban volt az egyháznak egy régi kék 9 személyes Ford Transit kisbusza, és Menyhért Zolival ketten kaptuk a feladatot, hogy vezessük. Megegyeztünk, hogy odafelé ő vezet, visszafelé pedig én. A bécsi Bételben aludtunk. Minden szépen rendben is ment, de a kisbusz a hazautazás napján nem akart beindulni, lerobbant.

Kértük a bécsi Bétel segítségét, de nem tudtak azonnal segíteni. Gyorsan összedugtuk a fejünket, és kiderült, hogy a többi, hazainduló kocsiba befér

a kisbusz személyzete egy ember híján. Beszéltünk Budapesttel, és az a döntés született, hogy jöjjön mindenki haza, én pedig maradjak ott a kisbusszal, és a megjavítása után hozzam haza. Valami miatt akkor össze is veszünk egy kicsit Menyhért Zolival. Nagyon örültem egyrészt a feladatnak, másrészt annak, hogy így még pár napig Bécsben maradhatok. A kocsinak elég nagy baja lett, és külső szerelőműhelyben tudták csak megjavítani. Jó pár napot Bécsben kellett maradnom, közben meglátogattam Kárli bácsit, azt a testvért, akinél 13 évvel korábban 1986-ban aludtunk a bécsi nemzetközi kongresszus alatt.

Elérkezett a hazaindulásom napja, és nagy meglepetésemre a 9 fős kisbuszt telis tele pakolták a bécsiek mindenféle holmival volt ott kispolc, írodaszer, mindenféle lom, meg 4 db autógumi Wolfgang Gruppe testvér részére. Mondták, hogy vigyem el Budapestre. Jól van gondoltam, engedelmes szolgáló lévén, tettem, amit kértek tőlem. Hogy mi lesz ezzel a határon – gondoltam magamban – azt nem tudom, de hát egy óra, és kiderül (Ez még '99-ben volt, Magyarország EU tagsága előtt).

Szépen be is álltam a sorba és hamarosan jött is a vámos. „Ezek itt új gumik, vagy használtak?” – kérdezte szigorúan. Halvány lila sejtelmem se volt, nem mondott senki semmit csak, hogy vigyem el. Próbáltam kikerülni a választ, de újra csak rákérdezett. Mondom, nem tudom, de szerintem használtak. Jól van akkor, használt gumit tilos behozni, vigye vissza oda ahonnan hozta. Próbáltam vele alkudozni, hogy engedjen már el, de hajthatatlan volt, és visszafordított.

Visszafordultam, és leálltam az út mellett, hogy gondolkodjak, mit is tegyek most. Ha visszamegyek Bécsbe, akkor az azt jelentené, hogy a rám bízott feladatot nem hajtottam végre, és szegény Gruppe testvér sem kapja meg a gumikat. Úgy döntöttem hát, hogy újra beállok a sorba, hátha másik vámost kapok, és annak majd mondom, hogy új gumikat hozok, ha belekérdez. Miközben araszoltam a sorban másodszer, nagy örömömmel teljesen véletlenül megláttam a másik sorban Prókai Attilát, aki akkoriban tudtommal az egyház vámügyeit intézte. Jaj de jó gondoltam, ő az én emberem, majd segíteni fog! Hát nem így lett. Odamentem hozzá, de alig ismert meg, és nagyon nem érdekelte, hogy mi az én bajom.

A két vámosból szerencsére a másik jött oda elsőként, kérdezte, hogy újjak-e a gumik, vagy sem, mire mondtam, hogy bizony újjak! Jól van akkor mondta, de addigra odaért az első vámos is. „Már megint maga az?” – kérdezte. Igen mondtam, de higgye el, hogy a gumik újjak, kérdezze csak meg a kollégáját. Nagy szerencsémre a normálisabb vámos mondta, hogy

mehetek tovább. Így szerencsésen és sikeresen visszaértem Pestre, leadtam a kocsit a cuccal együtt, Karlheinz testvérenek beszámoltam a történekről, bólogatott, de nem köszönte meg a segítséget.

December környékén lehetett, hogy kaptam egy házi postát, amiben kérték a segítségemet, hogy mivel jól tudok angolul, ezért az őrszolgálat közbeni sok időm alatt le kellene fordítani egy anyagot angolról magyarra. Neki is ültem egy üres teremben, mire Menyhért Zoli veterán barátom meg is jegyezte: „Apukám úgy látom, téged be fognak hívni irodára!” Hát gondoltam magamban, nem is nagyon bánám, ha innen kikerülnék. A megbízás érdekessége csupán az volt, hogy a csomag feladója egy immáron jól ismert tag volt: Haraszi Zoltán.

A Kövirózsa utcában egyre jobban elszabadult a pokol, a fiúk egyre jobban nem bírták Pénzár testvért, mondjuk én se nagyon, de én tisztelettel bántam vele, és mindig bekapcsoltam neki a fűtést az örbódében mire reggel 6-ra megérkezett. Ezt nagyon díjazta. Január elején az egyik nap délután egyszer csak beállított Futó testvér, és mondta, hogy szeretne valamennyinkkel beszélni. Előadta, hogy ő látta Pénzár testvéren, hogy valami nyomja a lelkét és megkérdezte, hogy mi az, mire Pénzár testvér elmondta, hogy nagyon zavarja a viselkedésünk, és a Kövirózsa utcai állapotok.

Nagyon furcsán hangzott Feri bácsi szájából, hogy ő „látta Zoli testvéren, hogy valami nyomja a lelkét”, de mindegy gondoltam magamban. Megkérte Pénzár testvért mondja el, mi bántja, és ő szépen kitalált, elmondta velünk kapcsolatban az összes bűjót, bánatát. A végén hozzátette, hogy „azért Gábor köztük a legrendesebb”, ami jól esett. Szörnyű egy beszélgetés volt, gondoltam magamban, hogy uram Isten hová kerültem én?!

Már-már gondolkodtam rajta, hogy akkor én is beszámolok Feri bácsinak a fejtelenségről, ami ezt az egész káoszt okozza, meg Pénzár testvér dolgairól, de erre nem került sor, mert a beszélgetés végén Feri bácsi mondta, hogy szeretne velem négy szem közt beszélni. Jaj istenem, mit akar mondani? Közölte, hogy a fiókbizottság úgy döntött, hogy szeretnék, ha én is a Bétel-család tagja lennék, és úgy 2 héten belül szeretnék, ha a munkámat a fordítói osztályon folytatnám tovább. Húú a mindent, ez nem semmi, jól van mondom, akkor már nincs értelme az itteni fejtelenségről beszélni, mert hamarosan úgyis kikerülök innen. Aznap délután valami miatt Pestre mentem, de magamban szinte ugráltam, hogy végre az áldatlan állapotoknak vége lesz. Említette, hogy majd a szálláshelyem is változni fog, de még nem tudják pontosan, hol is fogok lakni.

A Feri bácsis közös beszélgetés háttéréről annyit, hogy évekkel később Benkő Zoli barátommal dolgoztunk egy irodában és szóba került ez a beszélgetés, és kiderült, hogy Benkő Zoli egy Tescoban találkozott akkortájt Pénzár testvérrel, aki kifakadt neki, hogy micsoda állapotok vannak a Kövirózsa utcában, és Benkő Zoli később beszámolt a beszélgetésükről Futó Feri bácsinak, aki azután már „látta Zoli testvéren, hogy valami nyomja a lelkét”. Így már értettem mindent, összeállt a kép.

Szóval előkelő megbízatásom lett, bekerültem az elit osztályba, a nagy fordítói osztályba, ahol olyan sok rejtélyes, titkos dolog folyik! Akkoriban Axel Günther volt a fordítói osztály felvigyázója, akkor nyáron jelent meg, ha jól emlékszem a Keresztény Görög Iratok Új Világ fordítása. Én kis zöldfülűként kerültem be, csendesesen figyeltem, ahogy a „nagyok” megvitatják a dolgokat a fordítói megbeszéléseken, és csodálkoztam, hogy mennyi mindent tudnak, amit én nem.

Eleinte átolvasói munkát végeztem, amihez kaptam némi képzést, de nem tartottam magam jó szakembernek, és nem is voltam az. Egy kiadvány cikkeit általában 4 ember nézi át a fordító osztályról, egy fordító, utána a nyelvi ellenőr, majd két átolvasó, akiknek nem kell tudniuk angolul, de magyarul annál inkább.

Jól jött a férfiember az osztályra, mert a véneknek szóló leveleket és anyagokat testvérnők nem fordíthatták, és nem sok férfi volt az osztályon. Később kaptam egy-két Ébredjetek cikket fordításra, elég sok Évkönyvet fordítottam, de igazából úgy gondolom, hogy sohase nyújtottam a képességeim legjavát és nem is tartoztam a legjobb, legtermelékenyebb fordítók közé. Még az is lehet, hogy én voltam a legrosszabb, nem tudom, sohase értékelték minket úgy, hogy tudunk volna róla. Mai, kereskedelmi alapon működő fordítói sebességemtől kb. 10-szer lassabban fordítottam, de nem is volt elvárás a hatékonyság, legalábbis senki se beszélt róla.

Szóval a Kövirózsa utcai rezidencia után a XV. kerületi szállítási osztályra kerültem, ahol Faragó Pisti lett a szobatársam. Ő akkoriban már udvarolt, úgyhogy keveset tartózkodott otthon, az utca végén pedig volt egy sörfőzde, ahol olcsón lehetett sört kapni, jó kis hely volt, messze a „központtól”. Akkor kaptam apától az első saját járművemet, egy Wartburg gépkocsit. Nagyon örültem neki, és hasznos is volt, azzal jártunk be a Bételbe, az útiköltséget pedig el lehetett számolni, úgyhogy az autó fenntartási költségeit és a hivatalos utak üzemanyagköltségét az egyház fizette.

Kezdem egyre jobban beépülni a rendszerbe, ahogy Ábel öcsém fogalmazott „már Bétel szagom” volt. Egyre otthonosabban mozogtam, és részt is vettem a Bételbe jövők iskoláján, ami új Bétel-családtagok részére volt megtartva a hétfő esti Örtorony-tanulmányozás után, és eltartott egy pár hónapig. Magában foglalt oktatást a Bétel-családtagokkal kapcsolatos viselkedési, öltözködési, és ápoltsági követelményekkel kapcsolatban, valamint el kellett (volna) olvasni a teljes Bibliát, és részenként kiértékeljük a gyakorlati hasznát tekintve. Nem élveztem túlságosan, hozzászólni alig-alig szóltam hozzá, csak néhányszor. Az Örtorony tanulmányozáson sem, meg a gyülekezetben sem, úgy kb. 1-szer szóltam hozzá minden második tanulmányozáson, hogy ne nagyon érje szó a házam táját.

A XV. kerületből hamarosan a Cserkút u. 18-as számba költöztettek, ahol egyedül voltam egy szobában, és a mellettem lévő ágyat átutazóban lévő vendégek használták, így az idő nagy részében nem volt szobatársam, ami inkább volt előny, mint hátrány. A kéthetenkénti hazautazásom egyre ritkább lett, volt, hogy havonta csak egyszer mentem haza. Kezdetű kialakulni egy életritmusom, szabad időmben szerettem strandra, vagy fürdőbe járni, vagy időközönként a fiúkkal elmentünk ide-oda, pl. a pozsonyi, vagy prágai bételbe, ahol 2-2 napot ingyenesen aludhattunk a Bételben.

Kezdem érzelmileg egyre inkább függetlenné válni a családtól, persze nagyon szívesen mentem mindig haza, hogy kiszakadjak abból a környezetből. Gyakran péntek este 17:01 perckor (a munkaidő 17:00-ig tartott) a Wartburg már úton volt lefelé a Cserkút utcában Sárospatak irányába.

Benkő Zolival kerültünk egy irodába, és őt tekintetem „mentoromnak”, neki mondtam el mindig a nyűgömet, bánatomat, és jól egymásra hangolódtunk, megértettük egymást. Nagyon szerettem benne, hogy képes felfogni a mondanivalóm lényegét, és egy kezemen meg tudom számolni, hogy eddig hány ilyen emberrel találkoztam. A munkában is sokat segített, bevezetett olyan dolgokba, amit addig az én szememben csak a „nagyok” tudtak.

Úgyhogy a kezdeti Kövirózsa utcai nehézségek után kialakult egy kényelmes, jól működő élet- és munkaritmusom. Ám pontosan emiatt talán egyre többet kezdtem azon gondolkodni, hogy mit keresek én itt? Bezárva éreztem magam, és nagyon nem tűnt vonzónak az a kilátás, hogy az elkövetkező éveimet ilyen módon éljem le.

Azt, hogy a Bételbe jelentkeztem a mai napig nem bántam meg, mert a szolgálat mögött mindig is Jehovát láttam, és bár nem éreztem magam jól, az a tudat, hogy neki végzek szolgálatot ez örömmel töltött el és a mai napig örömmel tölt el. Most, hogy egy kicsit „közelebb kerültem a tűzhöz” belülről kezdtem látni a szervezet működését, és kérdéseket vetett fel bennem az, hogy egyértelmű eltérést láttam az elmélet és a gyakorlat között. Szépen le van írva minden a kiadványokban, hozzá is szólunk, de szervezeti szinten sokszor pont az ellenkezőjét tesszük.

Ugye szépen hangzik, hogy „fizessük meg a császárnak, ami a császáré”, de azért szívesen alkalmazunk jogi kiskapukat az adófizetés elkerülésére, vagy a számunkra kedvezőtlen jogi szabályozás kikerülésére. A Bétel-építkezés ékes példája volt ennek, ahol az egyik szabálytalanság a másikat érte.

Felfigyeltem olyan személyekre, akiknek valahogy sikerült mindig mindent „elintézniük” a szervezeten belül. Ehhez persze meg kell találni a megfelelő befolyásos személyt és valamilyen módszerrel motiválni kell rá, hogy a számunkra megfelelő módon alakuljon az események kimenetele. Ez egyre nyilvánvalóbb lett, és visszatetsző volt számomra, hogy ilyen „világi” üzleti módszerekkel lehet előrébb jutni a szervezeten belül, vagy előnyre szert tenni. Eleinte nem hittem el, hogy ez így van (pedig elég lett volna a Bételbe kerülésem módjára gondolni), de sikerült számomra is meggyőző módon ezt bizonyítani. Megtaláltam azt a személyt, akivel ha „lekomáltam” volna, akkor gyakorlatilag szinte bármit el tudtam volna intézni a szervezeten belül. Ő nyújtotta is a kezét felém, de én nem akartam ilyenfajta üzletet kötni.

Elképzeltem, hogy a Bételben kell leélnem az életem hátralévő részét, és szörnyű érzések kerítettek hatalmukba. Egyrészt ugye nem tudom a hú és értelmes rabszolgát feltétel nélkül elfogadni, mint egy közlési csatornát, amit Krisztus használ fel a gyülekezet vezetése céljából. Másrészt nem értek egyet azzal a hozzáállással, hogy a szolgálatunkhoz az erőt a sürgősség érzésének kell biztosítania, és akkor fogjuk megmenteni magunkat, ha szépen megyünk prédikálni, hozzászólunk, és tanulmányozunk (vagy a „jobbak” kiszínezik az Órtornyot, lehetőleg minél több színnel, mert ugye ez jelenti a hit minőségét).

Úgy gondolom, Jehova szolgálatához az iránta érzett szeretetnek és hálának kellene motiválnia, nem pedig egy „jutalomnak”. Én például – kutyaszerető ember lévén – sokkal jobban értékelem azt, ha a kutyám akár üres gyomorral is odajön hozzám, és csendesen a térdemre teszi a fejét, mintha mondjuk, két lábra állna egy darab kolbászáért cserébe. Az első

esetben a kutya a gazdinak azt mondja, hogy szeretlek, örülök, hogy te vagy a gazdim, a második esetben pedig a kolbászt szeretné megkapni, ezért képes szinte bármire, amit a gazdi kér tőle.

Úgy érzem ez a „már nagyon a küszöbön vagyunk” hozzáállás nem más, mint egy kolbász, egy jutalom, amit az egyház húzogat a tagok előtt, hogy már nem sokáig kell kibírni, addig tegyetek mindent úgy, ahogy kérjük, és cserébe elnyeritek az örök életet.

Ezzel kapcsolatban történt is egy érdekes eset, egyszer az egyik ebédnél olyasvalamit foglaltam az imámba, hogy „kérünk Téged Jehova, hogy segíts nekünk kitartani melletted Armageddonig, vagy az életünk végéig”. Ez kisebbfajta vihart kavart a Bétel-családon belül. Az persze nem lepett meg, hogy Dobos Csilla – aki le volt rökönnyödve egy magánbeszélgetésünk alkalmával, hogy én elképzelhetőnek tartom azt is, hogy akár 5 éven belül sem jön el Armageddon (1999-ben), szóvá tette az imám tartalmát – de még Futó Feri bácsi is odajött hozzám, hogy biztos nem gondoltam komolyan, hogy életem végéig nem jön el Armageddon.

Nem firtatta tovább a kérdést, de kifejtettem volna neki az álláspontomat, hogy ezzel azt akartam hangsúlyozni, hogy ne legyünk csalódottak, ha akár életünk végéig sem jön el a várva várt nap, persze én azt szeretném, ha minél hamarabb eljönne. Arra jó volt az ima, hogy meggyőződjek róla, hogy ez egy kényes kérdés, ugyanakkor sajnálom, és elgondolkodtatónak tartom ezt a helyzetet.

Logikus tehát, hogy megkérdőjelezem annak a közlési csatornának az isteni voltát, ami – véleményem szerint – a fent leírt módon „kolbászt húzogat” a tagok előtt, és teljes hűséget követel meg a szervezet iránt. Ilyen gondolatokkal, vagyis a szervezetbe vetett feltétlen hit hiányával egyre nehezebb volt, még azt a kis lelkesedést is magamban tartani, amit a munkám iránt éreztem. Gondoltam, lehet, hogy idővel megértek olyasmit, amit eddig nem értettem, és helyére kerülnek ezek a dolgok, de bármennyire vágytam is erre, csakis arra jöttem rá, hogy erre akkor lenne lehetőségem, ha a fejemet a homokba dugnám, és szemet hunynék a kételyeim felett. Ezt azonban veszélyesnek tartottam, mert ez nem lenne más, mint önmagunk átverése.

Szóval ilyen gondolatok között éltem a mindennapjaimat, fél szemmel nézegettem is a „szóba jöhető” lányokat, volt közöttük, aki szimpatikusabb volt, de nem tudtam volna egyikükkel sem elképzelni az életemet, és eleve vajon melyiküknek lehetne elmondani ezeket a kételyeimet? Kílátástalannak tartottam a helyzetemet, és a „vagy megszoksz, vagy

megszöksz” mondás által kínált mindkét lehetőség túl nehéznek tűnt. Hova szökjek meg? Ezen is elgondolkodtam, eljátszottam a gondolattal, hogy itt hagyok csapot-papot, kibérelek pesten valami kis albérletet, és elkezdek valamit dolgozni. Nem mertem bevállalni, mert egyrészt nagyon kevés pénzem volt, másrészt nem éreztem magam elég erősnek ahhoz, hogy egyedül fel tudjak vállalni egy ilyen lépést. Sokszor megfordult a lehetőség a fejemben. Maradtam tehát kényszeredetten a „megszöksz” alternatívánál, de valahogy ez sem akart működni.

Úgy éreztem egy kényszerpályán halad az életem, és nem vagyok ura. Lehangolt voltam, és kilátástalan. A Bétel-tagokkal kedvesen bántam, de nem voltam nyitott feléjük, egyedül Benkő Zolival beszélgettem sokat, de nyilván a szervezettel kapcsolatos kételyeimmel nem akartam őt sem túlzottan leterhelni. Úgy éreztem magam, mint partra vetett hal, és erről a családomnak beszéltem is. Egyszer pesten voltak, együtt kirándultunk a János-hegyi libegőhöz, és ott beszéltem apának is nyíltan erről. Nem szólt semmit. Gondolta majd csak megszokom. Ábel öcsém írt is nekem egy verset, ami így kezdődött:

Nem vagyok én Petőfi,

Csak egy szerető Öcsi.

A vers legalább 6 versszak hosszú volt, és végig arról szólt, hogy mennyire szeret, és jót akar nekem, és amikor az utolsó versszakhoz értem, a vers valahogy úgy zárult, hogy „de úgy lesz neked jó, ha a Bételben maradsz”. Egy törést éreztem a vers logikájában, mert úgy alkotott volna kerek egészet, ha azzal zárul, hogy jöjjenek ki.

Ezt mondtam is neki, mire nagy meglepetésemre, és felháborodásomra kiderült, hogy apa cenzúrázta a verset, és az eredetiben tényleg az volt, hogy jöjjenek ki, de mondta Ábelnek, hogy írja át az utolsó versszakot ellentétes tartalmúra. Ezt egyenesen zsarnokságnak tartom, és érzelmi erőszaknak. Egy verset csakis mély, őszinte érzésekkel lehet írni, és ha valaki – legyen akár szülő – veszi azt a bátorságot, hogy egy másik ember ilyen szintű érzéseibe beleszól, az az én szememben komoly kérdéseket vet fel az illetővel kapcsolatban.

Ezután volt nem sokkal, hogy apa Pesten járt, és meghívott egy elegáns étterembe, hogy elmondjon valamit. Azt közölte ilyen hivatalos formában, hogy ha akarok, akkor nyugodtan hazamehetek, nem kell a Bételben maradnom, és dolgozhatok vele. Biztos rendkívüli erőfeszítésre volt szüksége, hogy ilyesmit ki tudjon mondani, amit mindenképpen értékelek. Ez egyrészt jó hír is volt, másrészt pedig nagyon nem akartam

visszakerülni a családi fészekbe, meg főleg apával együtt dolgozni, otthon lakni, úgy gondoltam az hátrafelé lépés lenne. Két rossz közül nem akartam másik rosszat választani, akkor mindegy, ha nem teszünk semmit se.

Egyre nehezebb volt cipelni ezt a terhet, végül úgy döntöttem, hogy őszintén elmondom Jehovának az érzéseimet, és kérem a segítségét, hogy mutasson utat nekem. Elmondtam neki nagyon őszintén, hogy ő ismer engem legjobban, és én a jelen körülmények között nem érzem jól magam, és kértem, hogy mutasson utat, hogy mi lenne jó nekem. Továbbra is itt bent maradni, vagy kimenni. Bíztam abban, hogy képes segíteni és vártam, hogy milyen módon fog utat mutatni.

Ezután érdekes fejlemények történtek, amiről persze nem tudom, hogy valóban Jehovától jövő iránymutatás volt-e, vagy sem, mindenesetre az események sorrendje és időzítése meglepő.

4. Udvarlás

Még a fentebb említett ima előtt volt, hogy apáék a szokásos események között beszámoltak róla, hogy volt náluk ebédre egy anyuka a két gyerekével, akik egy helyi testvérnőnél vendégeskedtek. Mondták viccesen, hogy a fiú pont a húgomhoz, a lány meg pont hozzám való. Talán ekkor volt, hogy apa így nyilatkozott: „hát, mindenesetre figyelemre méltó lány”. Mondták, hogy meghívták őket magukhoz is, és talán a télen eljönnek egy pár napra.

Hát én úgy időzítettem a hazautazásomat, hogy egybe essen a látogatásukkal, egy szombat este érkeztek, decemberben. Kíváncsi voltam, hogy ugyan milyen lehet ez a „figyelemreméltó” lány, megterítettünk a vacsorához és izgatottan vártam, hogy mikor érkeznek már meg. Be is futottak, bemutatkoztunk egymásnak, a többieket már ismerték, engem meg képről láttak.

Úgyhogy most élőben is találkozhattunk, és hogy, hogy nem Márti mellém került, tőlem balra, én az egyik asztalfőn ültem. Örültem a helyzetnek, és mint utólag kiderült, ő is, sőt talán nem is teljesen véletlen volt, hogy odaült. Próbáltam óvatosan „kóstolgatni”, kértem, hogy ezt-azt adjon ide, és nem vonakodott, készséges volt. Az eddigi hozzáállása szimpatikus volt, nem tűnt elkényeztetett, nyafogó lánynak, akik közül sokat lehetett akkoriban látni.

Vacsora után Activity társasjátékot játszottunk közösen, és gondoltam magamban, hogy én önmagamot fogom adni a játék során, nem fogok tetszelegni, ha tetszik neki a stílusom, úgy, ahogy vagyok, akkor tetsszen, ha meg nem, akkor derüljön ki. Mint utólag kiderült, tetszett neki a stílusom, (sőt azt mondja, még a mai napig is tetszik). Jót játszottunk, kérdeztük, hogy mi a tervük holnapra, és mondták, hogy még nem tudják melyik gyülekezetbe fognak menni, a sárospatakiba-e vagy az újhelyibe.

Hát másnapra kiderült, hogy szívesen csatlakoznak hozzánk, és a mi gyülekezetünket választották. Nagyon örültem neki. Vasárnap este elbúcsúztunk egymástól, és meghívtam őket a Bételbe, hogy ha arra járnak, akkor jöjjenek be, és körbevezetem őket. Abban maradtunk, hogy majd tavasszal úgyis jönnek Csepelre kongresszusra, és akkor telefonálnak.

Én hétfő hajnalban visszaindultam a Bételbe, ők meg még maradtak egy jó pár napot. Anyáék kérdezték, hogy hogy tetszett a „csaj” mire mondtam

nekik, hogy eddig szimpatikus, majd lehet, hogy tavasszal újra találkozunk, egyelőre semmi több. A hét vége felé azonban újra beszélünk, és mondták, hogy baj van, mert az anyuka elmesélte, hogy milyen komoly szívműtéten esett át a lánya, úgyhogy sajnós „nem jó a lány”. Kicsit csodálkoztam, hogy ezt ilyen kategorikusan kijelentik én helyettem, de elengedtem az egészet a fülem mellett.

Teltek múltak a hetek, hónapok, néha – néha gondoltam Mártira, de azért nem ő kötötte le minden gondolatomat. Egyszer a bátyja Stefi felhívott és vele hosszasan elbeszélgettünk. Majd eljött a március. Felhívtak, hogy melyik hétvégén lesznek itt, és egyeztettük a találkozót, egy szombat délelőtt bejöttek a Bételbe és körbevezettem őket. Talán aznap délután meghívtak egy italra és ott négyesben elbeszélgettünk. Másnap, vasárnap volt Csepelen nekik a kongresszus, és mondtam nekik, hogy lehet, hogy az ebédszünetben ki tudok menni, még nem vagyok biztos benne. Persze ki tudtam menni, újra találkoztunk, és telefonszámokat cseréltünk.

Ettől a pillanattól kezdve elindult az sms küldözgetés, telefonálgatás, és elindult a lavina. Tisztáztuk rögtön az elején, hogy udvarlási céllal tartjuk a kapcsolatot, és szeretnénk egymást minél jobban megismerni esetleges házasságkötés céljából. Nem semmi volt ilyen komoly dolgokról beszélni 3 nappal a csepeli kongresszus után, de hát mindketten komolyan gondoltuk. Valami miatt a következő héten is Csepelen voltak, így szombaton meghívtam Mártit a Csepel Plázába egy italra.

Jó volt elbeszélgetni vele, és így személyesen elmondta, hogy szeretné velem rögtön az elején ismertetni az egészségi állapotát, közölte, hogy babakorában aortaműtétje volt, gyerekkorában pedig ballonos szívbillentyű tágítást végeztek rajta, és enyhe epilepsziás rosszulletek miatt gyógyszert szed, ami gyógyszeres kezeléssel tünetmentes. Elmondta, hogy ha emiatt úgy érzem, hogy nem akarom tovább folytatni a kapcsolatot, akkor nyugodtam mondjam meg, elfogadja.

Mondtam neki, hogy nagyjából, elmondás alapján tudok az egészségügyi dolgairól, és nem szorgalmaztam volna a találkozást, ha ez problémát jelentene nekem. Kérdeztem, hogy gyereket tud-e vállalni, mire mondta, hogy az orvosok még buzdították is rá. Ezek után beszélünk a korábbi kapcsolatainkról, szerelmeinkről, és úgy búcsúztunk a beszélgetés végén, hogy mindketten szeretnénk tovább folytatni az ismerkedést.

Örömmel beszámoltam a fejleményekről a szülőknek, és apa elmondta, hogy „aggódással tölti el Márti egészségi állapota”, mert ez a helyzet nagyon rossz hatással lehet a jövőbeni házasságunkra. Én a saját részemről

az egészségügyi helyzettel kapcsolatos kérdést teljesen tisztázottnak és eldöntöttnak tartottam, mert sokszor gondolkodtam rajta december és március között. Mondtam neki, hogy ha engem erősnek, Mártit pedig gyengének gondol, akkor Jézus tanítása jut eszembe, hogy „hordozzuk a gyengék terhét”. Azt mondta, ez nem erre a helyzetre vonatkozik.

Szóval a szülők nem voltak elragadtatva a fejleményektől, de túlzottan ez nem érdekelt, végre a saját életemet szerettem volna élni, és olyan irányba kormányozni, amilyen irányba én szeretném, és nem volt szükségem arra, hogy ők is meg legyenek győződve olyan dolgokról, amiről én meg voltam.

Azt hiszem a csepeli találkozó után két héttel volt, hogy vasárnap egy virágcsokorral az anyósülésen elkocsikáztam Hajósra, lánynézőbe. Az út során kb. fél órát beszéltem telefonon a szülőkkel, mondtam nekik, hogy merre járok, és kifejezték, hogy mennyire nem örülnek, hogy a kapcsolat erősödni látszik. Rossz érzés volt ezt hallani, de hát erőt adott a találkozás öröme. Nagyon kedves és szívélyes fogadtatásban volt részem, az anyósjelölt nagyon kitett magáért, volt ott sült kacska, chilis bab, többféle sütemény, minden mi szem-szájnak ingere. Kellemesen telt a nap, beszélgettünk négyesben is, hármasban is, és ami a legfontosabb és legkellemesebb volt, kettesben is.

Mindketten szimpatikusnak találtuk egymást, és egyre szorosabb kötelék fűzött minket össze. Az udvarlást nyíltan felvállaltuk, és úgy gondoltam, hogy egyenes dolog, ha a Bétel „főnöknek” Karlheinznek is elmondom a helyzetet. Tájékoztattam, hogy van egy lány, akinek udvarolok, mutattam róla képet, elmondtam az egészségügyi állapotát, minden lényeges dolgot, ő köszönte, hogy tájékoztattam, és ezzel lezárult a beszélgetés. Ezután az egész Bételben elterjedt az udvarlás ténye, mert hát ott ugye csak az titok, amit az ember nem oszt meg senkivel. Ha már egy valakinek is elmondja, akkor azt mindenki tudja.

Többször meghívtam Mártit a Bételbe vendégszobába, együtt töltöttünk hétvégéket, együtt voltunk az angol gyülekezetben, nagyon jól éreztük együtt magunkat, én azt kívántam, hogy bárcsak sohase kellene tőle többet elbúcsúznom. Jó lenne mindig vele lenni. Valahogy még a mai napig így gondolom. A szabad hétvégéimet ezentúl már nem Sárospatakon töltöttem, hanem jobban preferáltam az alföldi tájat, és péntek esténként a Wartburg nem kelet, hanem délfelé indult 17:01-kor.

Ez nagyon nem tetszett a szülőknek, és apa egyre erőteljesebben kifejezte, hogy mennyire nem helyesli ezt a kapcsolatot. Részletesen kifejtette, hogy a szex az akkor jó, ha erőnlétilag két egymáshoz hasonló ember végzi, és ez a mi esetünkben nyilvánvalóan nem így van, és ebből problémáink fognak adódni. Meggondolatlanak, és felelőtlennek nevezte a

hozzáállásomat. Én akárhányszor ilyesmit hallottam, mondtam neki, hogy köszönöm a véleményét, de én ezt a kapcsolatot tovább szeretném folytatni, mert szeretem ezt a lányt, és vele szeretnék élni. Láttam, hogy komolyan gondolom, és kifejezte, hogy ha ez a kapcsolat tovább folytatódik, annak „beláthatatlan következményei lehetnek”. A soron következő események arról tettek tanúbizonyságot, hogy apa újabb taktikához folyamodott.

Mivel gyakoriak voltak nálunk a vendégek a Bételből, ezért bőven adódott lehetőség a velük folytatott beszélgetésre. Érdekes volt megfigyelni, hogy miután egy pár napot a szüleimnél töltött Besuden Andy, az angol gyülekezet felvigyázója és felesége Erika, visszaérkezésük után szerettek volna velem beszélni barátiilag. Érdekes, hogy soha azelőtt nem hívtak meg a szobájukba. Most valami miatt a sárospataki tartózkodásuk után hirtelen fontos lett számukra a jövőm, és ők is hangot adtak neki, hogy a szüleimnek mindenképpen több tapasztalata van, mint nekem, és buzdítottak rá, hogy alaposan vegyem fontolóra a szüleim aggodalmát az udvarlásommal kapcsolatban.

Az ilyen és ehhez hasonló „segítségnyújtási” megnyilvánulás egyre gyakoribb lett, és egyre nehezebb volt megőrizni a tisztánlátásomat. A Deák nagyapám például úgy kezdte az egészet, hogy „reméli, hogy Márti a valóságban szebb, mint a fényképen”. Nagymamám azzal érvelt, hogy a Tisza-parton látott egyszer egy epilepsziás embert, aki rosszul lett, és 1 méterre pattogott fel a földtől a görcsei miatt, és hát reméli, hogy nem gondolom komolyan ezt az egészet. Amikor már eljegyeztem Mártit, akkor meg azzal érvelt, hogy „ó hát az eljegyzést, azt még fel lehet bontani”.

Az egész udvarlásra rányomta a bélyegét az a tudat, hogy a családom egyesült erővel, mindent megtesz, hogy a házasság létrejöttét megakadályozza. Apa odáig is elment, hogy kijelentette, hogy amennyiben én minden józan ítélőképességet nélkülözve tovább folytatom ezt a kapcsolatot, úgy ő megvon tőlem mindenfajta támogatást, beleértve az anyagi támogatást is. Mondtam neki, hogy ha így látja jónak, nyilván szabadon dönthet így. Igyekeztem mindig tisztelettel és higgadtan beszélni vele, de ez sokszor igen nagy erőfeszítést igényelt.

Érdekes háttér információ, hogy anyát gyermekkorában meg akarták műteni a szívére, ez csakis azért maradt el, mert nagyapám megrögzött híve annak, hogy műtetre csakis akkor kerüljön sor, ha már végképp nincs más megoldás, abszolút végső esetben.

Különösen nehéz volt az egész lelki terhet egy ilyen zárt közösségben hordozni, ahol mindenki tud mindenkiről mindent, és sok esetben

jóindulatúan kérdeztek Márta felől, én pedig pl. 2 perccel azelőtt beszéltem apával, aki gőzerővel meg akarja akadályozni a házasság létrejöttét. Nehéz volt jó pofát vágni az egészhez, és tudtam jól, hogy a szülők, mindenki előtt befeketítik Mártit, akivel tartják a kapcsolatot a Bételben, és kifejezik, hogy mennyire ellenzik ezt a kapcsolatot.

Szinte láttam az emberek szemében, hogy ki mit gondol, és egy-egy kérdés, vagy mosoly mögött mi lapul valójában. Mindenesetre elmondtam Mártinak, hogy mindentől függetlenül nagyon szeretem, és szeretném, ha a feleségem, lenne. Azt mondta, hogy ő is szeretne a feleségem lenni, és ez a tény sokkal, de sokkal többet ért, mint a sok fondorlatos piszkálódás és ellenszenv. Sajnos a nehézségek tovább erősödtek.

Nehéz volt magamban feldolgozni azt a tényt, hogy szinte egy egész világ (legalábbis azok, akik addig fontosak voltak nekem, és akiről azt hittem, hogy én is fontos vagyok nekik) egyöntetűen ellenezte a szándékomat, ami felől én teljesen biztos voltam. Ott motoszkált a fejemben, hogy biztos nem tévedek? Ha ennyi ember egyöntetűen állít valamit, annak biztos lehet valami oka. Az elmebaj határán voltam, és sajnos a lelki állapotom olyan mélyre süllyedt, hogy nem voltam képes dolgozni. Otthon maradtam a szobámban, több napig alig ettem, csak gyümölcsleveken éltem.

Ekkor volt, hogy apa felajánlotta, hogy feljön Pestre, és beszéljünk Karlheinz testvérrel, akire közösen tekintélyként néztünk fel. Azt mondta szeretnének segíteni, hogy rendeződjön a helyzet. Én naivan még nem tanultam meg a korábbi „segítségnyújtásokból”, hogy mit is jelent a szó valójában, mondtam, hogy OK, akkor jöjjön. Azonnal fel is jött és rövid időn belül a tárgyalóban találtuk magunkat hármásban.

Karlheinz kérdezte, hogy miben segíthet, mire apa elmondta, hogy szeretné, ha segíteni tudnának nekem *belátni, hogy miért nem lenne jó ebbe a házasságba belemenni*. Úúú gondoltam magamban, most mi vár rám, éreztem, hogy ez egy sorsdöntő beszélgetés lesz, így tudtam, hogy „viharvert” állapotban is most kell összeszednem minden erőmet.

Karlheinz elkezdte a tőle megszokott stílusban a mondanivalóját, aminek igyekszek visszaadni a hangulatát: „Ez aa Márta ez a jóóó testvérnőő, ez jóó testvérnő. Ez aaa baaj ez a betegség, ez aaaa szííív betegség. Mert tee Gábor, te vagy egy erőős ember és gondold el ez a csííírkecomb. Ez milyen finom szeretjük enni csííírkecomb, és ez milyen jó enni a csííírkecomb. De most képzeld el tee Gábor, egy idő után nem ehetni csííírkecomb. Előtte eszik csííírkecomb, szereti a csííírkecomb, és utána vége és nem ehet töb csííírkecomb. Ez nem jóó dolog. Ez naagyon rossz. Most

Gáábor képzeld el ez aa Márta most nincs beteg, dee később beteg. És ez a szexx ez olyan, mint a csírkecomb egy ideig van, és utána nincs, akkor az rossz. Az nagyon rossz. ÉÉs één ezért akarom ezt elmondani neked, mert akarom, hogy ez a te élet az jó legyen.”

Erre válaszul mondtam neki, hogy köszönöm szépen az idejét és a tanácsát, de arról volt szó, hogy segíteni akarnak, és ez a kérdés már régen eldöntött, ez nekem nem segítség, hogy idejemúlt kérdésekkel foglalkozzunk. Erre odafordult Karlheinz apához és valami ilyesmit mondott: „Hát apuka, én úgy látom, hogy ez a kérdés ez már el van döntve.” Erre apa kisfiúsan csóválni kezdte a fejét, és kifejezte, hogy sajnálja, hogy raboltuk az idejét, és ha ezt tudta volna korábban, akkor nem is kért volna időpontot tőle, nagyon sajnálja. Kb. 3 perc alatt végeztünk.

Utána beültünk a kocsiba, és ott beszélgettünk tovább, mondtam apának, hogy a döntésemhez mindenképpen ragaszkodom, és tiszteletben tartom az álláspontját, ha nem is támogat bennünket semmivel, de nem engedem, hogy bármi is eltérítsen a tervünktől, mert én meg vagyok győződve róla, hogy ezt szeretném, és ez nekem jó.

Akkor éreztem rajta először, hogy kezdi belátni, hogy a házasság megkötésére reális esély van. Volt, hogy perceken keresztül meredten bambult ki a szélvédőn, én meg ott ültem mellette. Mondtam neki, hogy most ilyenkor mi van? Az örület határán voltam. Ha akar még mondani valamit, akkor meghallgatom – gondoltam magamban – ha meg nem, akkor mennék inkább a szobámba.

Szobámba visszaérve egy levelet találtam az asztalon, a nagynéném írta, Editke, amiben kifejezi, hogy nagyon jól gondoljam meg a házasságkötést, mert anyáék jó házasságban élnek, és nekik lehet adni a szavukra, és ha nem látják jónak, akkor annak biztos alapos oka van, és hogy ő csak jót akar nekem. Harcedzetten már szinte „fenn sem akadtam” a levélen, összetéptem jó apróra és kidobtam. Azért nem esett jól. Ennyire hülye lennék, vagy rajtam kívül ilyen sokan hülyék – gondoltam magamban. Egyik változatot sem tartottam valószínűnek, de hát akkor mi zajlik itt?

Egy-két nap múlva felépültem annyira, hogy újra tudtam dolgozni menni, egy kicsit lesoványodva, megviselt arccal, és újra szembe kellett nézni a 80 emberrel reggelinél, ebédnél, akik jóindulatúan kérdezték, „na Gábor beteg voltál? Nem láttunk egy pár napig, hogy van Márta?” vagy „Képzeld láttuk apukádat egy pár napja, tényleg ő volt itt?” Nem volt más választás, mindenkinek megválaszolni a kérdését: „igen beteg voltam egy pár napig.

Márti is jól van, köszönöm (persze az idegei neki se ilyesmire vannak kitalálva). Igen jól láttátok, valóban apa volt itt egy pár napja, igen, még mindig az a kék kocsija van...”

Húú, sikerült az ebédlőből az irodába eljutni, ott már csak max. 1-2 ember kopog be a hasonló, vagy még durvább kérdéseivel. „Gabikám, rossz bőrben vagy, bajok vannak anyucival?” – kérdezi viccesen, kaján vigyorral örök agglegény cimborám. „Jaj Zsoltikám, majd később megbeszéljük, jó? Most lécci hagyd békén.” – válaszoltam. Akkor valami magyarázatot kitalálni az osztályfelügyelőnek, ami azért igaz is, de hát részleteibe menően nem hiszem, hogy bárki is azonnal meg tudja érteni ezt a helyzetet, úgyhogy ésszerű a mondanivalót a legminimálisabbra lerövidíteni.

Szóval nem lehetett felhőtlenül mondani az udvarlást, de hát igyekeztünk felülkerekedni a nehézségeken. Anyósjelöltem nagyon örült volna, ha szép eljegyzést tartunk, úgyhogy meg is szerveztük gondosan. Amikor apának mondtam, hogy szeretnénk meghívni őket az eljegyzésre, azt reagálta, hogy „hát nem tudom, mi értelme lenne”. Mai napig nem tudom, hogy ezalatt pontosan mit értett, de azt azért elég biztosan ki lehet jelenteni, hogy nem úszott örömmámorban. Az eljegyzés egyébként jól sikerült, mindenki szépen felöltözött, finomat ettünk, még verset is mondtunk egymásnak. A hangulat erőltetett volt, de hát nem számítottunk másra. Alig vártuk, hogy együtt élhessünk, mert úgy azért jobban tudjuk egymást támogatni, mint egymástól távol, telefonon.

Az eljegyzés után az esküvő és a közös élet tervezése kötötte le az energiánkat. Az esküvőt is elég nehéz volt megszervezni, mert ugye többeket szeretnénk volna meghívni a Bételből, ugyanakkor illetlennek tartottam volna, ha a kiközösített apósom társaságáról le kellene mondani (elvileg Jehova Tanúi nem ehetnek egy asztalnál kiközösítettel), különösen úgy, hogy egy lakással ajándékozott meg bennünket, amit ott vehettünk meg, ahol akartuk. Sikerült azonban megoldást találni, külön asztalnál ettünk, ültetett állófogadás volt, így kikerülhettük a közös imát, és mindenkinek nyugodt lehetett a lelkiismerete.

Miután megvettük a karikagyűrűket, beültünk az autóba, és a Pet Shop Boys „Go West” című száma szólt a rádióban, és mindketten egymásra néztünk, mert az terveztük, hogy Magyarország nyugati részén telepszünk le. Sok időt töltöttünk azzal, hogy meglátogassuk a nyugat-magyarországi városokat, megnézzük, milyen áron lehet lakáshoz jutni, és a választásunk a Sopron, Vasvári P. u. 22. szám alatti negyedik emeleten lévő lakásra esett. A házasságkötésünkre sikerült teljesen kitapétázni, bebútorozni,

leszőnyegezni, úgyhogy ifjú házasokként a nászutunk után egy teljesen kész, szépen felújított lakásba költözhattünk be, aminek nagyon örültünk. Ábel öcsém úgy nyilatkozott, hogy olyan a lakás, mintha már régen itt lalnánk.

Az esküvővel tehát lezárult egy életszakasz, úgymond „célba értünk” és kezdődhetett egy új fejezet. Nagyon kellemes, megnyugtató két hetet töltöttünk nászútként a röjtökmuzsaji Szidónia Kastélyszállóban, ahol szinte megállt az idő, finom ételek, italok, teák, wellness programok és koktélok egészítették ki egymás társaságát. Érdekes volt, hogy két hét ilyenfajta lazítás után félelmetes sebességnek éreztem, ahogy az autónk felgyorsult 70 km/órás sebességre.

5. Házasságkötés után

Nászutunk leteltével alig kellett 30 kilométert utazni és már otthon is voltunk. Érdekes érzés volt egy idegen városban, idegen környezetben kezdeni az életünket, a társunkkal, akivel nagyon szeretjük egymást, de még soha azelőtt nem éltünk együtt, és nem tudjuk, hogy mi is az a házasság valójában. De hát járt már így más is, igyekezetünk feltalálni magunkat, és kialakítani az életritmusunkat.

Legfontosabb sürgető feladatnak a pénzszerzést találtam, mert lakásunk volt, az egy nagy előny, de hát élni is kell valamiből. Elmentem hát munkát keresni, autószalonokba, hotelekbe, gondoltam ezekhez a dolgokhoz értek valamennyit, de nem volt túl sok visszajelzés.

Más módon kellett hát megközelíteni a dolgokat, fel is adtunk hirdetéseket, hogy vállalunk kertrendezést, fű- és sövénynyírást, jöttek is megrendelések, amivel többet lehetett keresni, de kiábrándító volt, hogy egy nagyon kemény munkanap után, amit a tűző napon görnyedve végeztünk, elmentünk bevásárolni, és pár napra való alapvető élelmiszerekre el is fogyott az aznapi kerestünk.

Gondolkodtunk hát, hogy mi van még a tarsolyunkban, és eszembe jutott, hogy elég jól tudok angolul, és biztos sokan vannak, akiknek segíteni tudnék a nyelvtanulásban. Szépen be is indult a nyelvoktatási vonal, ahol nem kellett fizikailag elfáradni, és fizettek is érte. Később elkezdtem fordítási szolgáltatást is nyújtani, amivel szintén jól lehetett keresni, így a megélhetési feladatainkat el tudtuk látni.

Egy másik fontos eleme volt az életünknek a gyülekezeti szolgálat. Engem többször megkértek előadások tartására, többször tartottam 45 perces, vagy rövidebb előadásokat is, és többen kifejezték értékelésüket és elismerésüket azért a szolgálatért, amit nyújtok. Akkoriban Márti sok időt töltött a prédikáló szolgálatban, havonta 50, majd később 70 órát is.

A Bételben érzett „partra vetett hal” érzésem a soproni életünk során jelentősen csökkent, mivel a mozgásterem, szabadságom sokkal nagyobb volt, és többek között régi álmom is valóra válhatott – ugyanis csatlakozott hozzánk a sárgásbarna szőrű érzékeny, intelligens, négylábú barátunk, a Brúnó kutya. Nagyon szerettük mindketten, és bár nem kényeztettük, de igyekeztünk megtenni mindent, hogy jól érezze magát. Emlékszek az egyik testvérnő meg is jegyezte, hogy ő úgy szeretne nálunk kutya lenni.

A korábbi, mindig is meglévő kételyeim azonban nem hagytak nyugodni. Előadásokra való felkészülésnél többször találkoztam olyan vázlatpontokkal, amelyekkel nem tudtam egyetérteni, ilyenkor általában lerövidítettem az előadásnak azt a részét és inkább több időt szántam olyan dolgokra, amelyekkel egyetértettem. Mert hát ilyen is van bőven, főleg ha Jehova és az ő szeretete van a középpontban és nem kiélezett emberi tanítások.

A gyülekezeti hangulat nem volt építő. Számtalanszor volt, hogy gyülekezet után hazaértünk, és fájó fejjel levettem magam hanyatt az ágyra, hogy ilyen nincs, ezt a feszültséget én nem bírom elviselni. Sokszor ilyen esetben segített egy kis jó soproni Kékfrankos. A gyülekezetben fejtelenséget tapasztaltunk és szeretetlenséget.

Nekünk kellett volna erősíteni a gyülekezetet, de a meglévő kételyeim mellett erre én sajnos nem voltam képes. Meg többször gondoltam magamban, hogy mire jó ez az egész? Mi hasznom van nekem mindebből? Hiányzik nekem ez a fejfájás?! Érdekes azonban megjegyezni, hogy sohase szerettem a prédikáló szolgálatot, de ezen évek alatt volt, hogy Mártival közösen az egyik emlékünnepi hónapban vállaltam azt, hogy 50 órát töltsék prédikálással.

Óriási segítség volt azonban, hogy most már volt kivel megbeszélni az érzéseimet, és volt kinek elmondani a kételyeimet, aki megértette, és nem esett kétségbe, amikor olyasmi jutott eszembe, hogy írok egy levelet a véneknek, amiben elkülönülök Jehova Tanúi szervezetétől. Úgy éreztem valami nincs rendben az életemmel, a felszínen minden OK, van lakásunk, szép kocsink, szeretjük egymást, meg tudunk élni, lehetőségünk van utazgatni, de valami nincs rendben.

Volt egy kedves idős házaspár Pista bácsi és Panni néni Fertőszéplakon, akikhez rendszeresen vittük az Őrtorony és Ébredjetek! folyóiratokat, és egy idő után szinte barátokként fogadtak bennünket. Pista bácsi utálta a papokat és az egyházat a képmutatásukért, és pénzszeretetükért, és Isten létezésében is kételkedett, vagyis leginkább azt nem értette, hogy ha tényleg létezik, akkor miért engedi meg ezt a sok szenvedést. Panni néni rendszeres templomba járó volt, ő is tisztában volt a vallási képmutatással, de inkább igyekezett szemet hunyni felette, és inkább talán saját lelkiismerete megnyugtatója és Isten szeretete miatt járt rendszeresen a templomba. Aranyos pár voltak.

Pista bácsi fodrász volt, így próbáltam elmagyarázni neki a vitakérdést azzal a hasonlattal, hogy ő mit érezne, ha egy tanulója azt mondaná, hogy

sokkal jobb frizurát tud készíteni, mint maga Pista bácsi, aki a mestere. Hát azt mondja, mondanám neki, hogy mutassa meg, mit tud. Na mondom, hát a Biblia szerint Isten pontosan ezt teszi, és megadja a lehetőséget Sátánnak, hogy bizonyítsa, mire képes a Föld feletti uralmával. Azért engedi meg Isten a szenvedést, hogy bebizonyosodjon, hogy csakis Ő képes megfelelően uralkodni az emberek fölött.

„Hááát Gáábor nem tudom. Nagyon nem tudom. De hát az a sok ártatlan gyerek, hát hogy tudja azt elnézni? Most mondja meg nekem Gábor, hogyan?”- válaszolta. Minden esetre bíztattam a Biblia olvasására, és nagy meglepetésünkre nem sokkal később bevallotta, hogy ő ám elkezdte a Bibliát olvasni, jó sok oldalt el is olvasott esténként, de egyvalamit mondjon meg Gábor:

„Hát én, most őszintén mondom Gábor, higgye el, hogy nem bírtam tovább olvasni a Bibliát” – mondta. „Hogyhogy nem, Pista bácsi?” – kérdeztem tőle meglepetten úgy, hogy közben én lehet, hogy egész életemben nem jutottam el odáig a Bibliaolvasással, ameddig ő. „Hát most mondja meg Gábor, én ennyi vért el sem tudok képzelni, amennyi vért ott ontottak. Egymást ölik, Isten nevében harcolnak, sőt Lót odaadja a szűz lányait, hogy a város férfijai végigmenjenek rajta. Hát ez az Isten???” – kérdezte őszinte csalódottsággal, aki bízik benne, hogy tudok neki értelmes választ adni.

„Neeem Gáábor, ne haragudjon, de ezt én nem tudom így elfogadni. Hát a gyomrom fordul fel! Én felneveltem négy gyereket, tisztességgel, szegénységben, kitanítottam őket, senkivel semmi rosszat nem tettem, hát a templomküszöböt kellene rágni nekem is, mint a Mamának, az tetszene az Istennek?? Csókolgatni a pápa kezén a nagy plecsni gyűrűt? Szidolozni a templomkorlátot?? Én itt vagyok, ha van Isten akkor jöjjön ide, és ítéljen meg! Nem félek Gábor! Nincs mitől félnem! Ítéljen meg, büszkén állok elé!” – monda egyre jobban felhergelve magát, utána pedig a szívéhez nyúlt és mélyeket lélegzett, hogy lenyugodjon. „Na! Papa! Hagyd már abba, hát tudod, hogy nem szabad így beszélni!” – csitította Panni néni vékony hangon, legbelül talán egyetértve a papával. „Na Mártika, hát egyen már még egy süteményt, tegnap sütettem, még friss! – folytatta szelídebb vizekre terelve a beszélgetést.

„Hát Pista bácsi megértem, de.....” – választottam. A „de” kérdésre azonban önmagam részére se tudtam meggyőző választ adni. Akkor meg minek járok én téríteni? Hova? Legyen Pista bácsi Jehova Tanúja? Akkor majd örökké fog élni? Így meg meg fog halni? Való igaz egy süti mellett el tudunk kellemesen beszélgetni, de hát több

hasznot hajtunk, ha ennyi idő alatt inkább céltudatosan, mondjuk egy árvaházban lévő gyerekeknek mesét olvasunk. Vagy más módon segítünk az embereknek.

Nem tudom. Nem tudtam akkor se, és nem tudom most sem. Mindenesetre egyre nagyobb erőfeszítés volt olyan munkát, szolgálatot végezni, amelynek az alapjairól nem vagyok meggyőződve. A Bételben érzett kényszerpálya érzés újra egyre erőteljesebben tört rám. De hát ki kényszerít arra, hogy ezt csináljam? Tényleg ez jó kérdés. Hát az apám az biztos nem örülne, ha abbahagynám. Ez biztos, tényleg ez jó gondolat. De hát egy pillanat, most az életemet magam (vagy magunk) miatt élem, vagy az apámért?

De hát akkor is, ez csúnya dolog lenne. Miért lenne csúnya dolog? Hú, de hát a sok ismerős, most ha elkülönülnék, akkor mit gondolnának, mert hát ugye Gábor az olyan rendes, jószívű gyerek volt, vajon mi lehet vele? Ilyen és ehhez hasonló kérdések motoszkáltak a fejemben, és egyre nagyobb erőfeszítést jelentett előadásokra felkészülni, és programokat tartani.

Ekkortájt kért meg apósom, hogy fordítsak már le neki angolról egy biogáz motor leírást. Szívesen megcsináltam, és felajánlottam neki, hogy amennyiben szeretné, szívesen segítünk neki a biogáz projekt előkészítésében; egyrészt érdekelt, hogy közelebről megnézzem, mivel foglalkozik, és valamennyire adósnak is éreztem magam azért, hogy kaptunk egy lakást tőle. Így kerültünk hát 2005-ben Kunbajára, ahol közel egy évig végeztünk különböző munkálatokat a birtokon, ott is sokat traktoroztam, fát vágunk, állatokkal foglalkoztunk, generátorokat gyártottunk. Sok élményre és tapasztalatra tettem szert, de hosszú távon nem tudtuk elképzelni ott sem az életünket.

Érdekes volt, hogy az ott tartózkodásunk alatt az egyik bácsalmási felvigyázó, Piller József szeretett volna beszélni velünk, ezért össze is hoztunk egy találkozót. Elbeszélgettünk mindenféléről, és a végén azért figyelmeztetett minket, hogy vigyázzuk, mert veszélyes dolog egy kiközösített személlyel (apósommal) ilyen szoros kapcsolatot ápolni. Veszélyes? Még a végén Gáborka esetleg a családjától eltérő értékrendet közelebről is szemügyre vehet? És esetleg lehetősége lesz saját tapasztalatai alapján eldönteni, hogy hogyan is szeretné élni a saját életét? Később kiderült, hogy apa felvette a kapcsolatot Piller Józseffel, aki az ő hatására kezdeményezte a beszélgetést.

Ekkortájt lehetett, hogy egyszer amikor Sopronban voltunk az ottani felvigyázó Horváth Lajos is kezdte firtatni ugyanezt a kérdést, és közölte hogy a budapesti fiókhivataltól kapott egy levelet, amit meg is mutatott, és olyasmi állt benne, hogy „tudomást szereztünk róla, hogy Német Gábor, aki a gyülekezetekben kiegészítőszolgaként szolgál a kiközösített apósával

közeli kapcsolatot tart fenn, és kérjük, hogy vizsgáljátok felül, hogy alkalmas-e erre a kiváltságra”. Én mondtam, neki, hogy egyáltalán nem ragaszkodom a kiváltságomhoz, sőt – gondoltam magamban – egy nyúgtól szabadulnék meg. Érdekes volt azonban, hogy a beszélgetésünk végén megkérdezte, hogy „Gábor nem gondolod, hogy az apukád van a dolgok háttérében?” „Szerinted ő lenne?” – kérdeztem meglepetten. „Hát én nagyon úgy gondolom” – válaszolta.

Szomorúsággal, és aggodalommal töltött el a tudat, hogy édesapám még házasemberként is „utánam nyúl” és alattomosan próbálja irányítani az életemet. Ez normális dolog? – kérdeztem magamtól. Ezt nekem szó nélkül túrnöm kell? Mit tehetek? Ilyen kérdések foglalkoztattak, és egyre erősödött bennem az érzés, hogy ez ellen tenni kell valamit. Nem akarom az ő kénye kedve szerint élni az életemet, mert ezt egészségtelennek és veszélyesnek tartom. A saját életemet élem, vagy az édesapám alattomos korlátai szabályozzák a mozgásteremet, amit sokszor észre sem veszek?

Úgy éreztem az emberi méltóságom szenved csorbát, ha ezt tovább eltűröm. Még ha az ő általa képviselt nézetek, értékrendek az én érdekeimet szolgálják is, nem tartottam egészségesnek, hogy olyan dolgokban, amiről én nem vagyok meggyőződve pusztán az ő elvárásai miatt tegyek úgy, ahogy az neki tetsző.

A megkeresztelkedésem mögötti motiváció is egyértelműen az ő személyéhez kötődik. Inkább választottam a megkeresztelkedést, mint azt, hogy kitegyem magam édesapám erre irányuló fokozott „buzdításának”. Jehovát mindig is szerettem, a testvéreket is, viszont a „kolbászt lógató” és fenyegetőző szervezetnek sohase tudtam magam őszintén alárendelni, csak felszínesen. Tanácsos lenne ezt így tovább folytatni? – kérdeztem magamtól. Tenni akartam valamit, és rendezni ezt a helyzetet. De mik a lehetőségeim? Mik a lehetőségeink? Hogyan tovább? Nem igazán találtuk a helyünket se Sopronban, se az alföldön, igazából sehol. Vajon velünk van a baj? Valószínű.

Ilyen érzések közepette vásároltunk egyszer egy Metro áruházban, és csak úgy beledobtam egy Gran Canariáról szóló DVD-t a kosárba, mert le volt árazva. Hazaérve megnéztük a filmet, ami nagyon tetszett, és így szóltam Mártihoz: „Költözzünk oda!” „Jól van” – mondta. „De én most komolyan mondom”- válaszoltam. „Én is komolyan” – jött a biztató válasz. Felcsillant bennünk a remény. Vajon a jelenlegi helyzetünkre megoldást nyújthatna egy ilyen költözés? Megvalósítható lenne?

Egy hónap múlva már az Air Berlin Bécs – Las Palmas járatán ültünk egy oda irányú jeggyel, 3000 Euró készpénzzel, 3 táskával és tele ambícióval.

6. Gran Canaria

Egy vasárnap kora reggel érkeztünk, és az álmatlan éjszaka után, a reptéren kibéreltük a legolcsóbb autót, és elindultunk először a sziget északi része felé, de nem tetszett a főváros, így délre kanyarodtunk a turista övezet felé. Először Playa del Inglésen kerestünk kiadó lakásokat, majd Puerto Rico felé vettük az utunkat, és itt kivettünk egy szobát, mondtuk a recepciónak, hogy 2-3 napra szeretnénk, de lehet, hogy tovább is.

Kis pihenés után nekiláttunk céltudatosan olyan lakás keresésének, ahol hosszabb ideig lakhatunk. Nem túl sok keresés után meg is találtuk azt a komplexumot, amiben a mai napig lakunk. Találtunk egy eladó régi Mazdát is, amit sikerült 1500-ról 1100 Euróra lealkudni. Az eladó kérdezte, hogy van-e zöld kártyánk – azt se tudtuk, hogy mi az – mire mondtuk, hogy nincs. Mivel el akarta nagyon adni a kocsiját, ezért segített kiváltani, így egy héten belül lett lakásunk, kocsink és lett zöldkártyánk is (NIE szám), amivel vállalhattunk munkát, és gyakorlatilag teljes jogú polgárok lettünk, csak nem szavazhatunk. Még maradt is pár száz eurónk, úgyhogy most már csak munka kellett.

Elindultunk mindketten munkát keresni, Márta boltokba, én hotelekbe, és rövid időn belül mindkettőnknek volt munkánk. Ezenkívül a fordításból is volt bevételünk, úgyhogy a kezdeti pénztelenség után kényelmesen meg tudtunk élni. Nagyon élveztük az éghajlatváltozást, a kezdetben idegen, de barátságos kultúrát, és a helyiek pihent, jellemzően stressztől mentes életvitelét, valamint a sok napsütést és a gyönyörű kilátást a teraszunkról. A lakásunk kicsi, egyszerű, de inkább választjuk a kilátást, mint egy jobban felszerelt, nagyobb lakást kilátás nélkül.

Én egy hotelben dolgoztam jellemzően délutánonként 16-24 óráig, és a 8 órából kb. fél óra alatt el tudtam látni a munkámat, a többi időben a recepcióban kellett ülnöm, de nem volt más dolgom, mint taxit hívni, a vendégekkel beszélgetni, úgyhogy sok időm maradt internetezni, olvasni, nem tudtam magammal mit kezdeni. Az egyik este Márta megjött a munkából és odajött a recepcióba, mondta, hogy vett egy terhességi tesztet. Bement a WC-be, elvégezte a tesztet, ami egyértelműen pozitív volt, akárhogy nézegettük is, nem volt kérdéses a teszt eredménye.

Hát utána kiderült, hogy a teszt valóban pontos volt, és valaki úgy döntött, hogy csatlakozni szeretne hozzánk. Nagyon örültünk neki, vettünk is finom gyümölcsöket, joghurtokat, amit az anyukája jóízűen megevett,

hogy nehogy éhezzen odabent a kis családtag. 2007. július 22-én vasárnap reggel ébredés után egyértelmű jeleit láttuk annak, hogy a pici szeretne napvilágot látni, így elindultunk a Las Palmas-i kórházba. Este 10 óra körül meg is érkezett Vanessa, sok örömet, felelősséget hozva az életünkbe.

A költözésünk sok tekintetben javított az életérzéseinken, de a legnagyobb dilemma, a vallási hovatartozás kérdése és a mögöttes vívódás még erősebben tört rám apukaként. Mit fogok mondani a gyermekemnek, miért vagyok Jehova Tanúja? Mert az édesapám így akarja? Min alapul a hitem? Arról tudok neki beszélni, hogy min alapul az Istenbe vetett hitem, de, hogy miért vagyok Jehova Tanúja? Mondjam neki, hogy hát nálunk tudod ez így szokás, nekem már a dédnagyapám is Jehova Tanúja volt, úgyhogy neked mindenképpen ezt kell tenned?

Egyre erőteljesebb kétségek gyötörtek, és mivel a Kanári-szigetekre kedvező vám- és jövedéki adó törvények vonatkoznak, olcsón lehet alkoholhoz, és dohányárúhoz jutni, többször fojtottam „bánatomat” az italba, és bár sohase voltam dohányfüggő, többször dohányoztam is, amivel ki akartam fejezni elsősorban önmagam részére, hogy függetleníteni akarom magam azoktól a befolyásoló tényezőktől, amiktől félek.

Például féltem a kiközösítéstől, ezért dohányoztam eleinte titokban. Aztán elgondolkodtam, hogy normális ember vagyok én? Saját családom, saját munkám van, távol vagyok az országomtól, és nem merek nyilvánosan elszívni egy szál cigit, vagy szivart? Ledöbbsentem a felfedezésemtől. Honnan „szalajtottak” engem, hogy ennyire degenerált vagyok?

Ekkortájt volt, hogy a húgomék eljöttek meglátogatni Vanessát, és az egyik vacsora alatt az alkohol hatására elkezdtem panaszkodni nekik arról, hogy milyen sérelmeim vannak a neveltetésemmel kapcsolatban, és annyira felhergeltem magam, hogy a kishúgom sírni kezdett a „balhé” miatt. Elmondásuk szerint egyszer a férje látott is cigizni. Ezzel kapcsolatban a hazautazásuk előtt jelezték, hogy ugye tudom, hogy nekik kötelezettségük jelenteni az elkövetett szervezeti kihágásaimat. Mondtam nekik, hogy igen tudom, rájuk bízom, hogy mit tesznek. Hazautazásuk után el akarták kérni az itteni felügyezők címét, hogy levélben tájékoztassák őket a „büntettemről”, de én nem adtam meg nekik, gondoltam magamban, ha már annyira jelenteni akarják a dolgokat, akkor dolgozzanak meg érte.

Pár hónappal ezután csörgött is a telefon, a gyülekezet egyik felügyezője volt, és mondta, hogy szeretnének beszélni velem. Mondtam neki, hogy

tudom, miről van szó, de én nem érzem se kötelességemnek, se vágyamnak, hogy velük erről beszéljek, így nem akarok megjelenni a beszélgetésen. Nagyon kedves és tisztelettudó volt, és mondta, hogy ők segíteni szeretnének, ami megütette a fületem. Gondoltam magamban, ha az én helyzetemben valaki segítséget tud adni annak, nagyon örülnék, és mondta, hogy adjak nekik egy esélyt, hogy segíthessenek. Jól van gondoltam, miért is ne? Mit veszíthetek vele? Úgyhogy jó pár nap múlva 3 felvigyázóval találtam magam szembe a Királyság-terem kistermében.

Közölték, hogy arról kaptak tájékoztatást, hogy én egyszer lerészegedtem és cigarettáztam is, és szeretnének megkérdezni ezzel kapcsolatban. Mondtam nekik, hogy ez így van, elismerem, de sokkal fontosabbnak tartanám arról beszélni, hogy milyen okok rejlenek e mögött. Elmondtam nekik az érzéseimet őszintén, hogy úgy érzem bele lettem kényszerítve ebbe a helyzetbe, hogy Jehova Tanúja legyek, és mindig is voltak kételyeim pl. a hű és értelmes rabszolga működésével és más tantételekkel kapcsolatban is.

Olyan jó érzés volt, hogy ennyi idő után végre hangot adhattam a kételyeimnek, a helyzetemnek, és már ez önmagában nagy segítség volt. Vagyis hát ennyi volt a gyakorlati segítség. A felvigyázók felajánlották, hogy ha akarom, akkor lehetőség van arra, hogy az egyikükkel kettesben folytatott beszélgetések alkalmával megbeszéljük ezeket a kételyeket. Mondtam, hogy rendben, miért is ne, hátha végre sikerülne rendezni ezt a helyzetet. Kérdeztem, hogy a beszélgetések után újra össze ülünk-e, mire mondták, hogy nem látják szükségesnek.

Találkoztam is 2-3-szor egy egyik felvigyázóval, aki eleinte úgy tűnt, hogy tényleg megérti a helyzetemet, de az utolsó beszélgetésünk abból állt, hogy gyakorlatilag tartott egy 30 perces monológot, aminek a végén megkérdezte, hogy „ugye logikus, amit mondtam?” Igen, mondtam, persze, hogy az. Ott tartottunk ahonnan elindultunk. Tettünk egy kanyart, de újra el kellett volna fogadnom olyan tanításokat, amivel nem tudok egyetérteni. Ezt nem akartam. Nagyon nem. Magamban lezártam a dolgot. Vége, ennyi volt.

A beszélgetést követő vasárnap a felvigyázó küldött egy sms-t, hogy hiányoztunk az összeövetelről. Erre én küldtem neki egy e-mailt, amiben leírtam, hogy az ilyen jellegű „buzdító” sms-ektől feláll a hátamon a szőr, és szeretném befejezni a vele folytatott beszélgetéseket is, mert nem látom értelmüket.

Ezután felhívott, hogy ugye tudatában vagyok annak, hogy egy bírói eljárás van folyamatban velem kapcsolatban, ami nincs lezárva, és szeretnének újra találkozni velem. Mondtam, hogy én semmi értelmét nem látom újból találkozni, és nem fogok megjelenni a beszélgetésen.

A felvigyázó buzdított, hogy jelenjek meg, ki lett tűzve a megbeszélés időpontja, én mondtam neki, hogy rendben, átgondolom, és még a megbeszélés előtt fel fogom hívni és tájékoztatom a döntésemről. Így is lett, közöltem vele, hogy továbbra sem látom értelmét a találkozásnak, és nem leszek ott a megbeszélésen. Mondta, hogy sajnálja, hogy így döntöttem, és akkor is össze fognak ülni, ha én nem leszek ott. Mondtam neki, hogy semmi kifogásom ellene, azt tesznek, amit jónak látnak.

Fel is hívott nemsokára, hogy a bizottság úgy döntött, hogy ki vagyok közösítve, és 7 napon belül fellebbezhetek a döntés ellen. Kérdeztem, hogy mi a kiközösítés oka, amire zavarba jött, és habogni kezdett. Jószívúségem megint megmutatkozott, és kíségettem, hogy „megbánás nélküli bűnök elkövetése, és Írásellenes nézetek vallása” az ok? Mire mondta, hogy igen pontosan az. Mondtam, hogy nem akarok fellebbezni, és ezzel lezártuk a beszélgetést. Úgy 10 nap múlva küldtem neki egy sms-t, amiben kérdeztem, hogy be lett-e már jelentve a gyülekezetnek a kiközösitésem híre, mire jött a rövid válasz, hogy „igen”.

Ezt követően rövidesen közöltem édesapámmal a kiközösitésem tényét, mire így nyilatkozott: „bánd meg bűneidet, Fiam, és élj”. Jól beleillett a képbe ez a válasz. Szándékosan csak is neki mondtam el, kíváncsi voltam, hogy egy ilyen „hír” milyen úton halad. Nem mintha nagyon érdekelt volna, de ilyen lehetősége nem gyakran adódik az embernek. Úgy kb. 1 hónapon belül az egész ország területéről érkeztek visszajelzések, hogy tényleg igaz-e a hír.

A kiközösítés magával vonja azt, hogy a korábbi Tanú ismerősök elvileg nem tarthatnak velem kapcsolatot, sőt nem is köszönhetnek. Ezt a helyzetet több korábbi ismerős esetében még előnyként is élem meg, mert volt egy pár fárasztó ismerős, akinek nagyon nem hiányzik a társasága. Azonban van egy pár olyan személy is, akivel nagyon szívesen tartanám a kapcsolatot.

A családi életünk a kiközösítés után is ugyanolyan mederben folyt, mint korábban, erőfeszítéseim nagy részét a régóta tervezett vállalkozás beindítása kötötte le. Erre áldoztuk megtakarított pénzünket, és teljes

erőnket, energiánkat. Bár nagyon szeretném, ha a szervezet által régóta ígérgetett „Armeddon” minél hamarabb eljönne, és világosan látom, hogy a világ színtere gyorsan változik egyre kiszámíthatatlanabb irányba, mindenképpen úgy tervezzük az életünket, hogy ne érjen csalódás, ha halálunkig nem jön el ez a nap. Ezért hát célom, hogy fiatalon megalapozzuk anyagilag az életünket, és önfenntartó módon gondoskodjunk a nyugdíjas éveinkről, nem a társadalombiztosításra támaszkodva.

7. Összegzés

Úgy gondolom most 30 éves fejjel, hogy egy túlkapásokra is hajlamos szervezet, túlkapásokra is hajlamos tagjának a családjában nőttem fel, és nem tudtam megfelelően kezelni ezt a helyzetet.

Nagyon hálás vagyok Jehova Tanúinak sok mindenért, elsősorban azért, hogy segítettek megismerni Jehovát, mint valóságos személyt, a fiát Jézus Krisztust, és azt, hogy az ő váltságáldozatába vetett hitünk által lehetőségünk van egy jobb életre. Azért is hálás vagyok nekik, hogy megtapasztalhattam egy olyan közösség légkörét, amely felülemelkedik az e világban tapasztalható ürességen és nagy hangsúlyt fektet a szeretetre.

Ezt a hangulatot különösen akkor tapasztaltam, amikor a 2002-es római nemzetközi kongresszuson a záró 212-es ének (új énekesben 002-es) alatt lehetőségük volt a magyar küldötteknek a stadion futópályáján végigmenni, és hallani, ahogy a 80.000 testvér különböző nyelveken azt énekli, hogy „Nagy Jehova hálás a szívünk Neked...”

A szervezet mellett hálás vagyok a szüleimnek, azért, hogy nem tartották közömbösnek a nevelésemet, és igyekeztek a legjobbat nyújtani nekem, és szinte biztos vagyok benne, hogy édesapám tetteinek hátterében is az állt, hogy szerette volna, ha az életem e régi romlott világban is a lehető legjobban alakulna.

Fentiek mellett azonban elgondolkodtató a Wikipedia (angol változat) „spiritual abuse” címszó alatti leírása (2010. szeptember 1-én). A „spiritual” szó jelentése *szellemi* az „abuse” szó pedig az alábbiakat jelenti, és nehéz magyarul jól visszaadni: *durva bánásmód, gyalázkodás, helytelen használat, mocskolódás, rongálás, túlkapás, visszaélés, félrevezetés, megbecstelenítés, meggyalázás, sértegetés, ócsárlás*. Én most „szellemi túlkapás”-nak adom vissza a kifejezést, de ez nem pontos fordítás, és a rendelkezésre álló lehetőségek közül a „legenyhébb” kifejezés. A Wikipedia tehát a következőket írja a „Szellemi túlkapás” címszó alatt angolul, amiből kivonatossan idézek:

„Szellemi túlkapásnak nevezzük azt, amikor egy vallási hatalommal rendelkező, vagy különleges szellemi gyakorlatokat alkalmazó személy Isten, vagy az egyház nevében félrevezet, vagy rossz bánásmódban részesít egy másik személyt ... A szellemi túlkapás során Isten, egy hit, vagy egy vallás nevében rosszul bánnak egy személlyel, akár egyszeri alkalommal,

akár egy hosszabb idő alatt, és ezt a helyzetet az alábbi felsorolás bármelyike jellemzi:

- *pszichológiai és érzelmi zsarolás (abuse),*
- *bármilyen tett, vagy szó, amely aláássa, megalázza, vagy megszegyeníti egy adott személy természetes értékét és emberi méltóságát,*
- *szellemi hatalomnak való alárendeltség bármilyen nem tetsző vélemény kinyilvánításától való jogfosztottság mellett, megfélemlítés,*
- *egy adott személy szellemi kérdésekben való saját véleménynyilvánítási jogának ésszerűtlen korlátozása,*
- *téves vádak és ismételt kritika azáltal, hogy az adott személyt rombolóan engedetlennek, lázadónak, hit nélkülinek, sátáni befolyás alatt állónak, hitehagyottnak, és Isten, valamint az egyház ellenségének nevezik,*
- *a hit gyakorlásának korlátozása,*
- *a családtól és a barátoktól való kiközösítés a vallási álláspontok miatt,*
- *fizikai bántalmazás, amely magában foglal testi sértést, élelemmegvonást, és szexuális zaklatást,*
- *kizárólagosság; kívülálló véleményének, kritikájának visszautasítása, és a kívülálló gonosznak való beállítása,*
- *információ visszatartása, és csak egy néhány kiválasztott személynek való átadása,*
- *azonosulás veszélyes és természetellenes vallási nézetekkel és gyakorlatokkal,*
- *ellenséges viszonyulás, amely magában foglalja a kirekesztést, (agressziót a kapcsolattartásban, szülői elhidegülést) és az üldözést.*

A „szellemi túlkapás” szót először a XX. század vége felé kezdték használni a vallási vezetők hatalommal való visszaélésével kapcsolatban.

A szellemi túlkapást gyakran nagyon nehéz tényekkel alátámasztani. Az áldozatok gyakran nincsenek is tudatában, hogy mi történik velük a társaktól jövő nyomás, vagy a vallási vezetőség iránti engedelmisségükkel kapcsolatos bűntudat, stb. miatt. Általában az az elfogadott álláspont, hogy ha valakinek nehezére esik elfogadni a vallási túlkapással kapcsolatos helyzetet, akkor az adott személy a hatalomtól függetlenné akarja tenni magát, és gyakran ez oda vezet, hogy az illető személyt szélsőséges módon megbélyegzik (személyesen és nyilvánosan is).

Egy olyan környezetből kikerülni, ahol szellemi túlkapás tapasztalható, általában több hónapos, vagy több éves folyamat. Érzelmileg és pszichológiailag kimagaslóan nehéz és fájdalmas érzéseket élnek át azok, akik képesesek kikerülni egy ilyen helyzetből. Bizonyos esetekben a szellemi túlkapást tapasztaló személynek maga mögött kell hagynia a közvetlen családtagjait és barátait, akik még akár meg is tagadhatják őt. Fontos, hogy az ilyen személyek segítséget és tanácsot kapjanak olyan „külsősöktől” akik nem részei a szellemi túlkapást felmutató csoportnak.” – eddig az idézet.

Úgy gondolom, hogy a fenti leírás illik a helyzetemre. 12 évesen, amikor elkezdtem a körzetfelügyelő jelenlétében sírni a családi tanulmányozás alatt, nem tudtam pontosan, hogy miért sírok. 18 évet kellett várnom még mire összeállt a kép. Azért sírtam akkor, mert ellentétet éreztem a Krisztusi tanítás szelleme és a családi tanulmányozáson érzett hangulat között, és úgy érzetem, hogy az ilyen gondolataimnak nem adhatok hangot.

Ugyanígy, jelenleg leküzdhetetlen akadálnak tűnik számomra, hogy megértsem, miért állítja be jó példaként Jehova Tanúi szervezete azt, amikor gyerekek már 12-14 évesen, vagy még fiatalabb korban megkeresztelkednek, amikor Jézus a tökéletes ember – aki életével példát hagyott számunkra – 30 éves korában keresztelkedett meg. Saját bőrömön tapasztalom, hogy a személyes meggyőződés nélküli megkeresztelkedés nem egészséges dolog. Egy fiatal pedig, aki érzelmileg, anyagilag a szüleitől függ, könnyen befolyásolható akarva-akaratlanul, ezért a szülőkön rendkívüli felelősség van ilyen tekintetben.

Ahogy a könyv előszavában írtam, hosszú alagútból értem ki, és végre eljutottam oda, hogy nem kényszerülök a homokra épült házam szép látszatának a fenntartására. Egy hatalmas terhet tettem le, és sok, hosszú ideig homályosnak tűnő kérdést látok ma már tisztán, ilyen például a családom házasságomhoz való hozzáállása. Véleményük szerint a feleségem áldozata vagyok, és ő az oka annak, hogy kiközösítésre okot adó életet éltem. Való igaz, ha Márti úgy állt volna hozzá, akkor elképzelhető, hogy még hosszú időn keresztül próbáltam volna a homokra épült házam szépnek tűnő látszatát megőrizni, de ő ennek nem sok értelmét látta, mint ahogyan én sem. Nem akarta, hogy csakis az ő hatására, vagy az ő kedvéért járjak gyülekezetbe.

Hálás vagyok neki, hogy a minket körülvevő emberek döntő többségétől eltérően ő átlátott a felszínen és – felvállalva a vele járó nehézséget és áldozatokat – támogatott abban a folyamatban, aminek a vége az, hogy felismertem, honnan is jövök valójában, milyen értékek formálták eddig az életemet. Ezzel azonban a történetnek nincs vége. Barack Obama amerikai elnök mondta Irán nukleáris törekvéseivel kapcsolatban a hivatalba lépését követően nem sokkal, hogy „egy nemzet erejét nem az határozza meg, hogy mit tud lerombolni, hanem az, hogy mit tud felépíteni”.

Én le tudtam rombolni a meglévő, sokak szemében szépnek tűnő, de homokra épült szellemi házamat és – bár komoly erőfeszítéseket igényelt mindkettőnk részéről – nem tekintem erénynek, erősségnek, dicsőségnek. Egy rövid pihenő, szusszanás után céloim hozzálátni az építési koncepció átgondolásához, tervek készítéséhez és utána a megvalósításához. Bízom benne, hogy a Memoire 40 kiadásával be tudom majd mutatni az olvasóknak ezt az új, sziklára épített házat és azt, hogy milyen élményeken, érzéseken mentem át az építési munkálatok során. Addig is Pál szavaival búcsúzok:

„A szeretet hosszútűrő és kedves. A szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, nem viselkedik illetlenül, nem keresi a maga érdekeit, nem válik ingerültté. Nem tartja számon a sérelmet. Nem örvendezik az igazságtalanságnak, hanem együtt örvendezik az igazsággal. Mindent elvisel, mindent elhisz, mindent remél, mindent kitartással tűr. A szeretet soha nem vall kudarcot... Amikor kisgyermek voltam úgy beszéltem, mint egy kisgyermek, úgy gondolkodtam, mint egy kisgyermek, úgy okoskodtam, mint egy kisgyermek; de most, hogy férfi lettem, elhagytam a kisgyermek jellemvonásait... Jelenleg részleges ismeretem van, de akkor majd pontos ismeretem lesz, mint ahogy engem is pontosan ismernek. Most azonban megmarad a hit, a reménység, a szeretet, ez a három; de ezek közül a

legnagyobb a SZERETET.”

1 Korintusz 13: 4-13 (kivonatosan)

